

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasasos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, július 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: A haza veszélyben.
- A képviselőház ülése.
- A politikai helyzet.
- Gágyár városi kezelésben.
- A tűzrakományok első vállalkozója.
- A simándi templomünnep.
- Fejérvári és Avarffy.
- Turisták tisztajitása.
- A főreáliskola beszámolója.
- Visszakeresztelés.
- Csalás talált kincsekkel.
- Tárca: Modern Casanova.
- Csarnok: A dektor úr: Irta: Szabó Ferenc.

A haza veszélyben.

Arad, július 1.

Széll miniszterelnök balfogásai és az azok miatt támadt zavarok most már odáig fejlődtek, hogy a helyzet jellemzésül a *válság*, a *bonyodalom* szó nagyon is enyhén bátran azt lehet mondani, hogy az alkotmányos rend és békével együtt a magyar államélet is *veszélyben forog*. Ezt annál jogosultabban lehet állítani, mert a közvetlen közelből fenyegető, nagy katasztrófáknak minden tünete és előjele föllépett a fogalmak azon megzavarodásával, a vezetésre hivatott tényezők ama fejevesztettségével, melyet a mostani fel fordulásnak minden fázisában a legnagyobb határozottsággal lehet konstatálni.

Lássuk csak hogyan állunk. Négy és egy fél év előtt a reakció s a vele szövetséges osztrák érdekek Bánffy báró ellen az obstrukciót szította és hogy az utjában levő magyar miniszterelnököt annál bizto-

sabban megejtessen, nem engedte őt a munkaképtelenné vált országgyűlésnek idején, törvényes formák közötti feloszlására. Szóval, amint maga Bánffy báró legutóbb elmondta, az osztrák politika lefogta a kezét, melylyel az obstrukció ellen védekezhetett volna s a törvényen kívüli állapotba, az ugynevezett *ex-lex*-be szorította őt. A béke árú az erélyes miniszter fejét annál szivesebben adta az udvar az ellenzéknek, mert amugy is szabadulni akart tőle, az obstrukcióval pedig az ő bizalmi férfia, Széll Kálmán által annál könnyebben megegyezhetett, mert elejétől fogva „*Fühlung*“-ja volt a parlamenti lázadókkal.

A bécsi kéz azonban az ő tehetetlen sáfárjának, Széll Kálmán-nak oly feladatok teljesítését szabta eléje, melyek a nemzet közérzetét ellentállásra ébresztették, a miniszterelnök pedig ama követelésekhez oly szolgálalkú készséggel, oly makacssággal ragaszkodott, hogy az országot ismét az *ex-lex*-be vitte s azzal a kormányzatot és törvényhozást nem a kisebbségben levő ellenzéknek, hanem az ellenzék akármelyik vállalkozó töredékének kénye-kedvére kiszolgáltatta.

Az ügyetlen sáfár pusztult az őt meg nem illető helyről, a honnan az ügyeket annyira összebonyolította, hogy immár a békés kibontakozásnak még lehetősége is kétségessé válik, miután az új megbízottnak is nehezebb a helyzete az obstrukcióval szemben mint neki volt. Ugyanis míg Széll az *idomított* obstrukcióval játszva paktálhatott, addig a *ban* a nemzeti kö-

vetelmények alapjára helyezkedett és a fellázadt közérzet által szorított ellenzékkel áll szemben.

De hát a változott, a súlyosbodott helyzetből is csak ki *kell* bontakozni; ez a törvényhozás mindkét faktorának, a királynak úgy, mint a nemzetnek az akaratára. A törvényes rendnek *minden áron* helyre kell állania és a békét egyoldalú makacssággal ép úgy nem szabad a kormányzatnak kockáztatnia, mint nem szabad azt a nemzeti ellenhatás *élére állott* *frakciónak* sem.

Igaz, hogy ez utóbbinak nagyon megnehezült a helyzete, mert a *mozgalomnak*, melyet *felidézett*, nem tud többé urává lenni. A nép magyar hadsereget és *önálló* vámterületet követel és árulókul szidja a békés kibontakozás döntő faktorának az obstrukció ellenzéknek azon tagjait, kik e két követelmény előleges garanciái nélkül a törvényes rend helyreállításának üdvös munkáját megakadályozzák.

Pedig *nem szabad megakadályozniok*, a forradalmi állapotok felidézésének rettenetes felelősségét nem lehet, nem szabad magukra vállalniok. De erre nincsenek is kényszerülve, mert a kibontakozás utjájuk nézve is önként adódik.

Az a körülmény, hogy Khuen-Hédervári gróf politikai egyénisége, multja, stb. nem tetszik, még mindig nem elég ok arra, hogy a leszerelésnek azon feltételeit, melyeket Széllnek odakináltak, az új miniszterelnökkel szemben megtagadják.

Khuen miniszterelnökségétől éppen-séggel nem vagyunk elragadtatva, de a

Modern Casanova.

A tizenhatodik század nagy nőcsábítójának, Casanova Jakabnak híres emlékirataiból másolta életét az a hősszerelmes, akit a mult év végén tartóztatott le a havre-i rendőrség s aki fölött Angolország szigorú bírái fognak törvényt ülni a közel jövőben. Sir Raleigh J. Vannoe a neve ennek a férfinak: de e mellett a neve mellett egész sora a hangzatos címeknek és álneveknek fűződik hozzá: minden név egy kaland emléke, amelyet jegyzőkönyv örökített meg a moszkvai, szentpétervári, kopenhágai, párisi, turini és még a jó Isten tudja, melyik rendőrsége széles e világnak. Mint valami mesebeli lovag: jött, hódított és eltűnt nyomtalanul s vele együtt tűnt el egynek a hozományja, másnak a hitvesi becsülete, sőt két leánynak a fehér leike szállt el vele, soha vissza nem térőn, az ismeretlenségbe. Kutatták hónapokon át a veszedelmes csábítót s most, hogy kézre került végre, egy regény tárul a világ elé, amely döbbenettel vesz tudomást arról, mi mindenre képes egy férfi, akinek csinos a bajusza, hódító a tekintete és szílelbeli szíve van.

Történt — 1894-ben, őszi időben, szakadó záporban — hogy a szentpétervár—moszkvai gyorsvonat kisiklott, a lokomotív felborult, két vagon ten utasokkal összezúzódott s mintegy

tíz ember szörnyű halállal pusztult el a borzasztó katasztrófában. Éj idején esett a baj s a szakadó esőtől átázott földön kellett a sebesülteket elhelyezni. A táviró nagyon enyhítette a katasztrófa hírét, mert a muszka hatóságok erősen megcenzurálták a külföldre menő híreket. Így történt, hogy elhallgatták a következő jelenetet is:

Rövid idővel — talán csak percekkel a szerencsétlenség megtörténte előtt — a vonat egyik első osztályú kocsiában a hol Ozorofi Vladimir utazott a szép feleségével Moszkva felé, az alvó férj késszurására riadt fel.

— Segítség! gyilkos! — kiáltotta a megtámadott ember első ijedelmében, de a hangja nyomban elhalt; egy második csapás torkát érte.

Még csak annyit ideje volt, hogy meglássa a gyilkosát és ekkor a rémülete esztét vette.

A gyilkos... szép, fiatal felesége volt; Szamarov Olga.

A rémes tett idején pedig egy elegáns ur állott a kupé ajtaja előtt — örként. Ezt az urat Olga egy napfényes délelőtt a szentpétervári Newski Prospektön látta először s attól fogva halálosan szerelmes lett belé. Senki sem tudott a viszonyokról, legkevésbé a dúsgazdag férj...

Olga asszony még meg sem törülhetett a törét a hitvese vérével, amikor a rettenetes vasúti katasztrófa történt. Mintha az

ég állott volna boszút a férjgyilkosságért, iszonyu robajjal, alig néhány pillanatnyi időközben romokká zúzódott a vonat. Sikoltás, lőtás-futás zaja, pánik verte föl a sáros rét éjszakai csöndjét. Akit a véletlenség megkimélt az összezúzódástól az félőrülten ugrott le a vonatról, rohant ki a szabadba.

Igy találták meg Olga asszonyt a fátylas mentők pár óra múlva, félig besüppedve a sárban alítan. Amikor magához térítették és körülpillantott, sikoltva kérdezte:

— A férjem? hol a férjem?

A mentőorvos kiméltesen, halkán felelt: — Szegény ura ott veszett a katasztrófában...

Már hajnal derengett az égbolton, mire a segélyvonat Moszkvából hozta a szerencsétlen utasokat. Két nappal később pedig nagycsöndben, de mégis pompával temették el Ozoroff Vladimirt, a newski-prospekti nábobot családi sirboltjába.

Olga asszonynak — így magyarázták az ismerősök — nagyon megrendítette a lelkét a csapás, szórakozni kellett tehát. Elutazott Nizsába, Biaritzba, — ahol pedig látták a hazájából ismerősök, mindenütt együtt látták egy magos, elegáns és feltűnően szép emberrel, aki két kézzel szórta a pénzt. Hónapok multak s Olga meg a gavallérja bejárták Páris, Berlint, majd egy ugrást tettek le yachtjukon Cai-róba. Sehoh sem voltak állandóan, mert amióta

megbízhatóság tekintetében vajmi keveset marad mögötte Széllnek. A mit Khun-Héderváry gróf a mai ülésen mondott, hogy ő a pártfördékekkel való paktálgatások helyett a törvényhozás nyílt munkáját jobb szereti, bizonyos tekintetben alkotmányosabbnak tetszik, mint a Széllnek a kulisszák mögötti s a nemzet szeméi elől eldugott mesterkedései és paktálgatásai. Azon nyilatkozata pedig, melyet az 1899. évi XXX. t. cikk tiszteletben tartására nézve mondott, élét veheti végleg azon gyanunak, hogy az önálló vámterület biztosítékait megakarná szüntetni. Egyszóval nincs az ellenzéknek joga és oka tiszta bizalmatlanságból a Széllnek tett azt az ajánlatát, hogy a katonai javaslatok visszavonásának fejében az indemnitást megadja s esetleg a költségvetést letárgyalja, az új miniszterelnökkel szemben visszavonja. Az ellenzék ennek megadásával következetes lesz önmagához és a törvényes rend helyreállítását is lehetővé teszi.

Viszont a kormány sem követelheti ezeken túl semmiféle garanciát a zavartalan törvényhozási munkásságnak, mert nincs hozzá jogcíme és — mint a miniszterelnök helyesen megjegyezte, ugysem akar paktumok alapján kormányozni.

Ha egyszer a törvényes állapot az indemnitás és költségvetéssel helyre lesz állítva, akkor — ha a pártok megtudnak egyezni — következhetik a törvényhozás további békés munkássága. Ebben azonban mi nem hiszünk. Az ellenzék az új javaslatokkal az általa képviselt nemzeti követelményeket fogja szembe állítani, az obstrukció elől fog kezdődni és a törvényhozás nem is fog a munkájában ezzel az országgyűléssel tovább haladhatni. Ugy az ellenzéknek, mint a kormánynak a nemzetre kell apellálnia, vagyis új választásoknak kell következniök.

Meg kell kérdezni a nemzetet, hogy az újabb katonai törvényeket csakugyan a magyar hadsereg eszméjéhez köti-e, s a gazdasági kiegyezést nem az önálló vámterület keretében akarja-e? Ha egy ily választásból kerül ki az új országgyűlés, akkor az előtt tisztán fognak a kérdések állani, melyek fölött ma kormány, többség és kisebbség vitáznak. Az új országgyűlésen a kormány nem tagadhatja meg a nem-

zeti követelményeket, ha a parlament többsége sürgeti, viszont az obstrukció nem lesz jogosult oly irányzatok erőszakolására, melyeket a nemzet többsége nem tett magáévá.

A végleges kibontakozásnak, miként azt Bánffy Dezső báró helyesen kifejtette, nincs más útja, mint a törvényes állapotok létesítése után megejtendő új választások. Ezek a mostaniak helyébe egészségesebb pártalakulásra is fognak vezetni és ujja születve fog az új választásból kikelni a már-már elposványosodott parlamentarizmus.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 1.

A függetlenségi párt tegnapi bomlása ma a Házban is nyíltan kifejezésre jutott. Kossuth Ferenc nem volt jelen az ülés elején. A miniszterelnök ma Rakovszky Istvánnak egy napirend előtti felszólalására váratlanul szólásra állott fel.

Az 1899. XXX. t. c. tárgyában nyilatkozott az új miniszterelnök, a ki ma már valamivel nagyobb rokonszenvre talált. Elsőb is nagy csendben és nyugalomban, továbbá szabadon beszélt és folyékonyan, nem pedig jegyzetéből, mint tegnap. Pedig abban sem hibázott, mert az új miniszterelnöknek a kabinet által megállapított programhoz kell ragaszkodnia és mindenkor jegyzetek alapján adta elő mindenik programját.

Egyébként a mai ülésnek is ünnepi képe volt. A karzatok és a völgy zsufolva és mindenik Eötvös Károly beszédét várta. A vajda itt is volt korán. Peri öcsémme, de Barabás Béla, a ki ma azzal jött a Házba, hogy sarokba szorítja az új kormányt, alig hagyta a vajdát szóhoz jutni. Viszont meglepetés volt a Kolossváry miniszter nyilatkozata. Kolossváryt ez a Ház meg fogja szeretni.

Barabás különben annyira feltűzölte hivat, hogy újabb obstrukciótól kell tartani.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány összes tagjai jelen vannak.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

(Mi lesz az 1899. XXX. t.-o.-kel?)

Rakovszky István: A miniszterelnök tegnapi programbeszédének egy passzusát kell napirend előtt szóvá tennie. A miniszterelnök

tegnap az 1899. XXX. t.-c. módosítását jelezte. Ez annyira érinti az ország vitális érdekeit, hogy egy percig sem szabad erről homályban maradni.

Pichler Győző: Lehetetlen ezt megváltoztatni. Soha sem lehet megengedni!

Rakovszky István: Az 1899. XXX. t.-c. a pártok kölcsönös biztosítására hozatott s azt csak a pártok közös megegyezésével lehet megváltoztatni.

Feilitzsch Arthur báró: Azt mondta a miniszterelnök, hogy a törvényt a törvényhozás megváltoztathat.

Rakovszky István: Nem a képviselő urra céloztam. Nem tudtam, hogy ön is mondott valamit. Az 1899. XXX. t.-c. az önálló vámterület egyetlen lehetőségét foglalja magában. Ezt nem szabad, nem lehet feledni. Kéri a miniszterelnök nyilatkozatát.

Polónyi Géza: A házszabályokhoz kér szót. Mondania sem kell, hogy osztozik Rakovszky felfogásában. De ki kell jelentenie, hogy a most felhozott dolgok a miniszterelnök tegnapi programbeszédé kapcsán ma napirenden vannak. Ehez számosan fel is irakoztak szólásra. Nem járja, hogy e fontos kérdések fölött esetleg egy napirend előtti gyors elintézésrel el próbáljanak sikítani.

Gabányi Miklós: Osszepakliztak előre!

Apponyi elnök: Kijelenti, hogy a napirenden levő kérdésben ő nem enged napirend előtti felszólalást. Ezt a most történt felszólalást megengedhetőnek tartotta. — A miniszterelnök ur kér szót.

Kiáltások balról: Ahá! Osszepakliztak!

(A miniszterelnök magyarázata.)

Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Tiltakozik az ellen, mintha valami törvénytelenséget akart volna elkövetni, de miután a kiegyezést siettetni és erőszakolni nem akarta, viszont időközben a külföldi kereskedelmi szerződések tárgyában intézkedni kell, előáll tehát a szükségése annak, hogy valamit ez irányban is tegyünk. Nagyon szerencsésnek érezné magát, ha a kiegyezést még a nyáron le lehetne tárgyalni, kész is a nyarat itt munkában töltetni, mert az egyéni kényelmet szívesen feladja országos érdekért. (Elnök helyeslés jobbról.) De a világot sem akarta azt a hitet ébresztetni, mintha ő oly fontos dolgot, mint a kiegyezés, siettetve akarna tárgyalatni. Ha a kiegyezés azonban még a nyáron letárgyalatnék, elegendő a szüksége annak, hogy a külföldi kereskedelmi szerződések tárgyában kivételes intézkedést tegyen. Az a nézete, hogy a Széll Kálmán által kötött paktum konzumaiva van, elvesztette hatását és az ország érdekében nem volna helyes, ha a kormánynak, vagy az egyes pártoknak szabad cselekvési jogát megkötönnék. (Elnök helyeslés jobbról.) Az ország dolgait nyíltan kell elintézni. (Elnök tetszés.) Mindenesetre óhajtja, hogy a tárgyalások simán folyja-

Olga asszony úgynökök segítségével eladta a férjétől rámaradt három millió rubel értékű fűrészeket, nem volt kedve többé Oroszországba visszatérni.

Az 1896 ik év végén a glasgowi orosz konzulátus előtt egy napon zokogva, aláatosan jelent meg egy nő. A tojiletjén fejedelmi elegancia pompázott. Hatalmas briliánsok a füleiben, ujjain, drága csipkék vállain . . .

— A konzul urral akarok beszélni . . . de azonnal! azonnal!

Nyomban bevezették. Kérte, hogy zárja be az ajtót. Aztán így szólt:

— Én Ozoroff Viadimir felesége vagyok. Két év előtt megöttem az uramat. Fogj el . . . De segíts előbb megkeresni azt az embert, akit szerettem, aki a bűnre csábított, aki mindenből kifosztott és most itt hagyott, hogy más nővel, más városba utazzon.

Elmondta az egész tragédiát, amely a vasúti szerencsétlenség alkalmával történt s amely sohasem derített ki, mert a meggyilkoltat is szerencsétlenség áldozatának hittek. Amikor ezeket a dolgokat elmondta, a konzul megfagyott a rézte erében a vért. De a szegény asszony kétségbeesése mégis megindította.

— Hát ki az az ember, akit keresel?

— Gróf Wolf Arturnak mondta magát és angolnak. De most megtudtam, hogy ilyen nevű gróf nincs . . . Többet nem tudok róla.

Szerettem, hittem neki és nem kutattam soha a kilétét.

— De hát hogyan akadjak rá?

— Ezzel . . . A fényképe nálam van.

A konzul nyomban megtette intézkedéseit.

Keresték a gróft. Elmúlt jó sok hónap; a szegény Szamarov Olgát rég hazavitték, régen el is temették, mert halálra ítélte a bíróság, . . . hanem a szép elegáns gentlemannak sohasem akadtak a nyomára.

1897-ben a kopenhágai rendőrség előtt bizonyult ügy fekküdt, melyben senki sem volt képes a titok nyitására akadni.

G. H. előkelő városi polgár szép, 17 éves leánya tűnt el hazulról, magával vivén atyjának 30 000 koronáját, édes anyja ékszerreit. Keresték a leányt mindenütt, faggatták a nevelőnőt, a kivel rendszeresen séálni szokott. De hiába. Az nem is sejtette, hol lehet a leány.

Két hétre az eset után Kopenhága mellett egy kis falucska határában megtalálták a leányt. Revolver-golyó a szívében, zsebében pedig kis füzetke, azon ez a felírás: Egy leány élete.

A kis 17 éves, romantikus hajlamu H. Irénke naploja volt ez a füzet, egész kis regény a legszomorubb fajtából. Csak néhány

hét története volt az: az ablakon át kezdődött, ahol először látta meg őt a csábító lovag és szöktetésen végződött. A szöktetést mesteriesen eszelte ki a lovag — von Edelsborn-Schwach-Adler Félix — ő birta rá a lányt a lopásra is; amikor pedig lenéig élvezték a bűnös gyönyörűséget, ott hagyta kedvesét egy falusi paraszt házban, egyetlen fillér nélkül. és nem tért többé vissza.

A kis leány kitűnően tudott rajzolni. Kedvesének az arcképét oda rajzolta a naplójába . . .

A mikor ezt az arcképet a rendőrség közzétette, a glasgowi rendőrség fellelerte benne Szamarov Olga kedvesét.

Hat kötetes regény telnek abból, hogy mi mindent követelt el a nőhódító Európa csaknem minden nagyobb városában, míg végre — véletlenül — kézre került most Havreban. Az angol bíróság már intézkedett a kiadatása iránt s szenzációs lesz a tárgyalás Londonban, mert Sir Raleigh J. Vanhoe — a gazember valódi neve — régi nemes család ivadéka. Rokonságban van a legelőkelőbb körökkel és családja rémülettel vett tudomást tetteiről, mert senki sem sejtette, hogy az évekkel ezelőtt eltűnt fiu mivé lett.

mak és ennek érdekében örömmel ragadja meg az érintkező pontokat.

Ugron Gábor: Mindenütt a kompromisszumokkal dolgoznak.

Barabás Bela: A törvény az törvény!

Héderváry gróf miniszterelnök: A külfölddel kötendő szerződések között éppen az Olasz országgal kötendő szerződés volna a legsürgősebb, amelyet elintézni az ország érdeke. (Elnök tetszés.) Ez év végéig ezt meg kell kötni. Ennyit akart felvilágosításul mondani. (Elnök helyeslés jobbról.)

Rakovszky István: A miniszterelnök nyilatkozata egyrészt megnyugtatta, mégis az a megjegyzése, hogy ha új intézkedést tesz, azt csak pártközi megállapodással teheti.

Kossuth Ferenc a Ház engedményével szíval fel. Kijelenti, hogy az általános vámtarifa csak védheti az ország érdekeit, miután pedig a régi vámtarifa lejárt, csak az új vámtarifával lehet megvédeni az ország érdekeit. Ettől a védelmi feyyvertől a kormánynak sem szabad megfosztani magát.

(A tartalékosok behívása.)

Nessi Pál ugyancsak a napirend előtt a honvédelmi miniszterhez intéz kérdést az iránt, hogy minő címen és jögon hívták be a tartalékosokat fegyvergyakorlatra éppen az aratás idején, holott ez törvénybe ütközik. Sürgős intézkedést kíván.

Kolossváry Dezső honvédelmi miniszter: Sürgősen megvizsgálja a dolgot és annak idején jelentést tesz a Háznak. (Helyeslés jobbról.)

Nessi Pál szerint a miniszternek az iránt kell nyilatkoznia, hogy helyesli-e az aratás idején való fegyvergyakorlati behívásokat?

Szentiványi Árpád jelenti, hogy Károly József mandátumát igazolták.

(Barabás és a miniszterelnök.)

Barabás Béla ezután a napirendhez szól. Mindenekelőtt Kolossváry miniszterhez van szava. A miniszternek hozzá kell szokni a Ház levegőjéhez. Eddig más légkörben nevelkedett. A képviselőház más. Itt nem áll haptákban senki, itt azonnal felvilágosítást kell adni minden kérdésben. A miniszternek azt kellett volna megmondania, hogy helyesli-e vagy nem az aratás előtti fegyvergyakorlatot? Ha nem helyesli, úgy biznak a vizsgálatában, ha helyesli, viselni kell a következményeket.

Rakovszky: Gromon adta ki a rendeletet. Gromon Dezső államtitkár: Igen! Viselem is a felelősséget!

Barabás Béla ezután a miniszterelnökhöz szól. Kérde, hogy mi hozta őt a miniszterelnöki székbe? Mi jögon jött ide, mint idegen ember? (Ellenmondások jobbról.) Mert azt csak tudja, hogy itt bővelkedünk a miniszterelnökségre termelt emberekben és mégis elvállalta a tarcát. Azt tudja róla, hogy Horvátországban a magyar állam tekintélyét tönkre tette, forradalmi hangulat van Horvátországban ellenünk. Héderváryt az erélyessége hozta ide. Elhiszi, hogy a mig nem szükséges, addig békésen kormányoz, de ha nem tetszik neki az állapot, akkor az erőszakhoz fog fordulni. Bécs erőszakos, nemzetellenes politikájának keresztülvitelére jött ide a miniszterelnök. (Tetszés balról.)

Ezután az 1867. XII. t.-cikkéről szól, a mely ellen minden eszközzel küzdeni kell, mert az az ország hanyatlására vezet. Deák Ferenc sem tartotta azt örök törvénynek. Azt fejleszteni kell!

Nemzetiségi és felekezeti viszályok dühnek itt. Jelszavakba kapaszkodnak. Ausztria nekünk ellenségünk. A parlamenti háborúnak anyagi és erkölcsi okai voltak. A véradó fel-emelése ellen tiltakozik a nemzet, közös osztrák hadsereggé tették a magyar hadsereget. Ezt tovább nem tűrhetik. A függetlenségi párt nem kötött paktumot. Abba hagyják a küzdelmet, ha a katonai javaslatokat végleg visszavonják. A nemzeti vívmányokért tovább kell küzdeni. (Taps.)

Longyel Zoltán: Most vagy soha!

Barabás: Nem vívmány kell, hanem a mi nyelvünk, a mi zászlónk! Csalódtak a miniszterelnökben. Az ő hallgatása a nemzeti vívmányokról pártjának nyílt becsapása. (Zajos éljenzés a színelőn.) A miniszterelnök a sötétbe ugrott, mert nem ismeri a nemzet lelki világát. A véderőjavaslatban feltétlenül kívánják a nemzeti vívmányokat. Tessék erről nyilatkoznia. (Nagy zaj.)

Gabányi: Vasárnapra hazamehet Tomasiccsal együtt!

Barabás azt kérdezi, lesz-e magyar nyelv, magyar zászló és címer a közös hadsereg magyar részében? Megesküdnék-e ezek a csapatok a magyar alkotmányra? Ha érdemleges választást nem kapnak, folytatják a harcot. Lesznek elegenden hozzá.

Olay Lajos: Ez becsületes beszéd.

Barabás ezután Tomasiccs minisztersége ellen beszél. Tomasiccs multkori beszédje arcucsapta a magyarságot. Nem lehet a többség akarata, hogy nemzeti vágyaink soha meg ne valósuljanak. Minden kérdésben nem lehet obstructálni. Ez bolond állapot. (Zajos helyeslés jobbról.) Szüntesse meg a miniszterelnök a bolond állapotot. Héderváry nekünk ázott vermet, de maga esett bele! Onnan ki nem engedik, míg a nemzeti sérelmeket nem orvosolja. (Eljenzés a színelőn.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Tomasiccs Miklós horvát-szlavon miniszter szíval föl. Kijelenti, hogy minap *egész* beszédének a szelleméből kell interpretálni azt a kitétel, hogy csak tizenkilenc millió magyarnak van joga a szoi gálati nyelvet követelni. Lehetnek — ugymond — a nemzetnek jogos követelések, de nem mindig van alkalom azok elérésére. A horvátok nagyon szeretnék, ha a magyar nemzet elérné ezt a célját, mert akkor a kiegyezés értelmében a horvátok is megkapnák a horvát vezénnyelvet. O tehát úgy értelmezte, hogy husz milliós nemzetnek van nemcsak joga, hanem ereje is ezt a célt elérni. O nem gunyolódott.

Eitner és Bartha közbeszólnak: Akkor ki dobtuk volna!

Tomasiccs Miklós: Arról lehet csak szó, hogy szerencsés vagy szerencsétlen volt-e ezen minap kifejezése. A bán már akkor azonnal kifogásolta azt a kifejezést. Valótlant állítanak tehát, akik azt mondják, hogy a bán helyeselte ezt, s hogy ő ezért lett miniszter. Az ő miniszterségének az az oka, hogy a bán ismeri az ő magyar hazafias érzelmét. Ezért lett miniszter és biztosíthat arról mindenkit, hogy ő a magyar-horvát testvériséget minden támadás ellenében is híven ápolni fogja.

(Eötvös Károly.)

Tomasiccs beszéde után végre rákerül a sor, jó későn, a vajdára.

Eötvös Károly: Egyáltalában nem érte azt a kérdést, hogy mikép jött ide a bán? Ki ajánlotta? A volt miniszterelnök ajánlotta Magyarország fő kormányzójává? Avagy Tisza István gróf? De hát ki ajánlotta a királynak Tiszát?

Egy hang: O maga

Eötvös Károly: Alkotmányos király nem nevezheti ki miniszterelnökké azt, akit ő akar; a király egyetlen pártnak fejét sem kérdezte meg s ide küldte a horvát bán a nyakunkra, mint egy helytartót. A *kaszinó-pártyban* gyökere nem volt ennek a miniszterelnökségnek, ehhez a frakcióhoz tartozik Vészi József is. (Derűltség.) Vészi pedig éppen a kormányalakulás miatt kilépett a szabadelvű pártból. Az ő liberális frakció bizonyára nem azért léteült, hogy Khuen-Héderváryt idehozza, Nagy Ferencék sem álmodták, a néppártban sem gondoltak a horvát bán miniszterelnökségére. Ki hozta hát ide és kinek kell itt?

A miniszterelnök mindenről szólt, csak a nemzeti követelményekről nem. A király csak 34 százalékig magyar, de nemzeti követelményeinkkel szemben száz percentnyire osztrák. Khuen-Héderváry szabadelvűségét csupán szótárból kiszedett frázisnak tartja.

Az éljenzéssel kísért beszéd befejeztével az ülés fél 3-kor ért véget.

TÁVIRATOK.

A 14. § Ausztriában.

Bécs, július 1. A *Wiener Zeitung* 1908 június 29-éről keltezett császári rendeletet tesz közzé, amelynek tárgya az adók és illetékek tovább való behajtása, valamint az állami kiadásoknak a július elsejétől december 31-éig eső időközben való fedezése az 1867. december 21-iki alaptörvény 14. §-a alapján.

Lángoló bányatelep.

New-York július 1. Hannából (Vyonming) jelentik, hogy az Union-Pacific Coal Company tulajdonában lévő ottani kőszénbánya robbanas folytán tűzben áll. Az összes bejárók el vannak zárva, mert a füst megnehezíti a bányába való behatolást, amelyben kétszáz munkás van. Huszonöt munkást hoztak ki a bányából, akiknek legnagyobb része halott volt. Attól tartanak, hogy a többi munkás mind életét vesztesse.

A tűzéraktanya első vállalkozója.

(Az építő-vállalkozók Babocsai Hermann ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1

Az ország építő-vállalkozói az aradi lapokból értesültek arról, hogy Babocsai Hermann budapesti építő vállalkozó már benyújtotta az ajánlatát Aradváros tanácsához ama bizonyos tűzérkaszánya építésére vonatkozólag, amelyről maga a város szeretné ez idő szeriat a legjobban tudni, hogy felépül-e egyáltalában Aradon, vagy sem?

Babocsai vállalkozónak tulkorai ajánlkozása valóságos megbotránkozást keltett az építészek között, ezt mutatja legalább az a cikk, mely a fővárosban megjelenő „Vállalkozók Lapja” mai számában látott napvilágot.

„Pályázatot kérünk!” cím alatt megtámadja a cikk Babocsait, aki *kegyes hangon kínálja magát* Aradváros jóindulatu kegyeibe. „Aradváros valamikor — mondja a V. L. — a távol jövőben tűzéraktanyát fog építeni. Minő jól eshetik a városnak, hogy a támogató gondviselés már most megjelenik a gyámoltalan árva város előtt Babocsai Hermann személyében. Legalább ezt kell hinnünk, amikor azt a kegyes hangot érezzük, amelyen Babocsai magát felkínálja; mintha Arad csupa kiskorú, vagy be nem számítható polgárokból állna.”

Ismerteti ezután a cikk Babocsai ajánlatát, majd így szól:

„A legkomolyabban és leghatározottabban szólalunk fel az ajánlat elfogadása ellen először is a magyar ipar érdekében, amelyvel mindenféle monopólium mérően ellenkezik. Ne csábitsa Aradot a részletfizetéses könnyebbség; minden város kaphat kölcsönt a legnagyobb könnyűséggel és minden városnak, tehát Aradnak is van oly műszaki tanácsadója, amely feiér a ajánlkozó cég tudásával. Hirdessen tervpályázatot, ha nem volna építész a városnak, de semmiesetre ne szolgáltatassa ki magát egy vállalkozónak, aki maga csinálná a terveit, tehát saját magát ellenőrizné. Megható ez a szerénység, amelyvel az ajánlattevő „csak” a mérnök-egylet tarifájára tart igényt, ha terveit elfogadva, mást biznának meg a vállalkozással.

Kaszárnyáinkra ráférne egy kis művészi megjelenés; nem ártana, ha vállalkozók helyett képzett, igazán művészileg képzett építészek terveznék, akik különálva a vállalat érdekétől, nem azon lparkodnak, hogy a vállalat járjon jól, hanem azon, hogy lehetőleg olcsón nyujtsanak szépet, szóval, hogy az építettő és csakis az építettő érdekét óvják meg.

Tessék kérdést intézni az ország építészelhez és építőiparosaihoz: nem találkozik bizonyára tizszázalék, amely a Babocsai ajánlatát a maga részéről, a maga kockázatával készségesen alá ne írná.

Nem lehet hibáztatnunk az ajánlkozót, aki elvőgre jár a vállalat után, sőt dicsérem az élelmességét. De a legnagyobb mértékben helyteleníteném Aradváros eljárását, ha belemerne a tárgyalásba anélkül, hogy az ügyet nyílt és szabad versenyre bocsájtaná. Ki tudja, az

ajánlatban hivatkozás céljaira felsorolt városok mennyivel jobban jártak volna, ha a terveket nyilvános tervpályázat útján szerzik vala be, a győztes tervező koncepciójának megvalósítását rendes árlejtéssel biztosítva. Sok lett volna a megtakarított ezres, jobban járt volna vele a művészet ügye is, ami szintén valami."

Ehhez a kommentáláshoz egy megjegyzést lehet fűzni, ugyanazt, amelyet a Babocsi ajánlatához, hogy tudniillik ez is *korai*. Szó sincs arról, hogy a város, ha ugyan megkapja a tüzéséget, pályázat nélkül bizon meg valakit az építéssel.

SPORT.

Turisták tisztujtása.

— Évi közgyűlés. —

Az aradhegyvidéki turista egyesület vasárnap tartotta az évi rendes közgyűlését *Tedeschi* Viktor elnöklété alatt.

Miután az elnök megnyitotta az ülést, felkérte *Schmidt* János dr. ügyvivő alelnököt az évi jelentés felolvasására.

Az alelnök jelentését, nemkülömben a számvizsgáló bizottság jelentését, helyeslőleg vették tudomásul s *Keresztes* Arzén pénztárosnak a felementvényt megadták.

Az alapszabályok módosítása volt a közgyűlés következő pontja, amelynek egyik legfőbb változása az volt, hogy az egyesület elnökség, mellett ezentul az adminisztratív teendőköt egy igazgatóság fogja vezetni.

A módosítások befejezése után *Greguss* István korelnök vezetése mellett megtartották a tisztujtást s egyhangulag a következőket választották meg:

Elnök: *Tedeschi* Viktor, *I. alelnök:* *Lejtényi* Sándor, *ügyvivő alelnök:* *Schmidt* János dr., *títkár:* *Spiroch* Lajos, *ellenőr:* *Keil* Lajos, *ügyész:* *Lukács* Lajos dr., *társelnök:* *Péterffy* Antal, *II. alelnök:* *Schmidt* Gyula, *főtítkár:* *Szilágyi* György, *pénztáros:* *Kirle* Antal, *gazda:* *Nagy* Sándor, *mérnök:* ifj. *Nachtnébel* Odön, *orvos:* *Aussterweil* László dr.

A választmány tagjai a központban: *Simon* Karola, *Steinitzer* Jenny, *Drescher* Gizella, *Alt* János, *Blascka* Ernő, *Bogsán* Károly, *Buja* Sándor, *Czirák* Alajos, *Dálnoki* Nagy Lajos, *Dáni* János, *Ditrichstein* Bernát, *Dömötör* László, *Ferch* Odön, *Feszler* Károly, *Gebhart* István, *Grallert* Rezső, *Greguss* István, *Inokai* Tóth Lajos, *Kara* Győző, *Keresztes* Arzén, *Kormos* Sándor, *Kosinszky* Viktor, *Kresz* Károly, *Laboda* Ferenc, *Lautner* Mátyás, *Mádai* Sándor, *Neidenbach* Odön, *Palotay* Antal, *Parean* János, *Reinhart* Kálmán, *Reiniger* A. S., *Rihmer* János, *Szánthó* Mihály, *Sztojka* József, *Themes* Rezső, *Tüdös* Béla, *Varga* Imre, *Varjassy* Lajos, *Záray* Odön.

A választmány tagjai a vidéken: *Ajtay* Sándor, *Gurahonc*, *Bleier* Armin, *Gurahonc*, *Brády* Arpad, *Brád*, *Kuncz* János, *Tauc*, *Leinwatter* Gyula, *Borossebes*, *Mairovitz* Emil, *Borossebes*, *Mérő* Samu dr., *Borosjenő*, *Rényi* Miklós, *Gurahonc*, *Seidner* Miklós, *Soborsin*, *Seidner* Rezső, *Berzova*.

A számvizsgáló bizottság tagjai: *Fischer* Antal, *Lamzer* János, *Szilárd* Győző.

+ *Kirándulás a godinyesdi cseppkőbarlanghoz.* Hunyad és Aradmegye határán fekszik egy kevesek által ismert természeti szépség, a *godinyesdi cseppkőbarlang*. Az arad-hegyvidéki turista egyesülete gyönyörű fekvésű helyre vasárnap, a hó 5 ó kirándulást rendez. Indulás az erdélyi személyvonattal reggel fél 7 órakor, visszaérkezés ugyanaz nap este 9 órakor. Az uti költség vasut és kocsidíj összesen 2 forint, s az élelmezésről a kirándulóknak nem kell gondoskodni, mert egyik ott lakó tagtárs vendégül látja őket. A résztvevőket kéri az elnökség, hogy csütörtök estig ebbeli szándékukat akár írásbelileg, akár szóbelileg a vezetőnél: *Kormos* Sándornál, naponta 5 és 7 óra között bejelentsék.

Fejérváry és Avarffy.

(Beadvány Aradvárosához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 1.

A város polgármesteri hivatalába ma egy komikus indítvány érkezett be. — A törvényhatósági bizottság egy tagja azt javasolja a mához egy hétre tartandó városi közgyűlésnek, hogy az *uj honvédhuszár laktanyát* melyet a város törvényhatósága a múlt évben *Urban* Iván főispán indítványára báró *Fejérváry* Géza akkori honvédelmi miniszter nevével „Fejérváry-laktanya”-nak keresztelt el, most, miután *Fejérváry* Géza báró többé nem honvédelmi miniszter, a kabinetnek nem tagja, sőt nem is képviselő, — *kereszteljék vissza*.

Noshát, komolyan megirt s hasonló céllal beadott indítványba alig szorult még valaha annyi komikum, mint ebbe a kedélyes javaslatba. Van *Jókai* Mórnak egy croquis-ja, mely a francia írók felületességét gunyolja ki. Ebben *Jókai* többek között azt iratja meg Magyarországról alapos tájékozottságu franciájával, hogy itt, az egész ország számára csupán egyetlen szobor létezik, de ez olyan berendezésű, hogy a szobor-alak feje a szükséghez képest kicserélhető. Ha máig *Jeliasichot* tartottuk legnagyobb jöttvőnknek, addig őt ábrázolja a szobor, ha holnap *Lengyel* Zoltán lesz a legnagyobb nemzeti hősnök, úgy az ő ábrázata kerül a szoborra olyanformán, hogy csak az arc és a fej változik, a szobor tulajdonképpen mindig ugyanegy.

Ezt a falsifikációt, melylyel a *Jókai* franciája elmaradottságunkat akarta gunyolni, valóra akarja váltatni a várossal az a javaslat, a melyről fentebb szoltunk. Ha nem volna aláírva az indítvány, vagy nem neveznék meg a benyújtóját, vajjon volna-e ember Aradon, aki ne tudná, hogy ezt a fényes eszmét *Avarffy* Géza vallja magáénak. O adta ma be a városhoz azt a nagyszerű indítványt, mely a honvédhuszár-kaszárnyát vissza akarja keresztelni. Indokai erre a következők:

1. *A laktanya felépítéséhez Fejérváry Géza báró egy garast sem adott.*
2. *Fejérváry soha sem volt magyar ember, mindig inkább huzott az osztrákhöz, Magyarország részére még azt sem tudta keresztül vinni, hogy a Gott-erhalte eltöröltessék.*
3. *A város pénzén épített kaszárnyához Fejérvárynak semmi joga nincs.*
4. *Csufos bukása által odajutott Fejérváry, hogy a képviselőházban pártkülönbség nélkül örvendtek távozásán.*

Ezekre való tekintettel azt javasolja *Avarffy* Géza, hogy a honvéd-huszár laktanyáról távolítsák el a „Fejérváry” nevet s helyébe ez irassék ki: *Magyar kir. honvéd huszár laktanya*.

Ezt a komikus indítványt még komikusabbá csak az a naiv indokolás tehette, amelyet *Avarffy* Géza javaslatához fűzött. Hogy ezt az indítványt a város törvényhatósága elfogadja, természetesen szó sem lehet; még az is neveltséges volna, ha komolyan tárgyalnának felette. Hiszen ilyenformán Arad diszpolgáral közül törülni kellene mindazon minisztereket, akik nem tagjai a jelenlegi kabinetnek; avagy mennyivel inkább meg kellene fosztani e kitüntetéstől azokat a férfiakat, akik már nincsenek az élők sorában, hiszen utóvégre a halál csak erősebb megválás a közpályától, mint az ex miniszterség.

Egyben van csak igazza *Avarffy* Gézának. Abban, hogy *Fejérváry* egy krajcárral sem járult a kaszárnya felépítéséhez s hogy ahhoz tényleg semmi joga sincs. Ez igaz, de mit szól

Avarffy Géza példával a vértanu-szoborhoz; az aradi tizenhárom egy krajcárt sem adott ennek felépítéséhez s magánjogilag a szoborhoz épen úgy nincsen joguk, mint *Fejérváry* Gézának az aradi laktanyához.

Kár azonban komolyan érvelni ez indítvány s annak indokai ellen. Ha *Avarffy* Gézát nem ismernénk olyan jó magyar embernek s olyan törhetetlen hazafinak, mint amilyen, el sem hinnénk, hogy ez a komikus indítvány tőle származik.

A politikai helyzet.

(A függetlenségi párt elnökválasága.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 1.

A politikai helyzet érdekességének sulypontja ma kétségtelenül e két dolgon nyugszik: milyen határozott álláspontot fog elfoglalni a függetlenségi párt a *Khuen-Héderváry* kabinettel szemben, és hogyan fog végződni a függetlenségiiek között fellépett válság.

E két körülmény egymással szervi összefüggésben van s így alig látnunk tisztán az egyikben, míg a másik jobbra, vagy balra el nem dől. A függetlenségi párt krízisének megoldását mára várták, de a mai nap a válságot még sulyosabbá tette, amennyiben *Kossuth* Ferenc egy nála járt küldöttségnek határozottan kijelentette, hogy az elnöki tisztséget vissza nem foglalja.

Addig, míg a függetlenségi pártban akár kilépésekkel, akár ezek nélkül az egység helyre nem áll, avval sem lehet tisztába jönni, hogy az ellenzék mekkora erővel és készütséggel tud hadjáratot indítani a bánból lett miniszterelnök ellen, s hogy egyáltalában lesz-e tovább is obstrukció. *Barabás* Béla és *Eötvös* Károly ma fenyegetőztek evvel a képviselőházban, de az ő kijelentésük sem volt apodiktikus.

A politikai helyzet alakulásairól s a mai nap politikai érdekességeiről az alábbi távirati tudósításokat közöljük:

Kossuth Ferenc és a pártja.

A függetlenségi párt tegnap esti konferenciája tudvalevőleg három tagu bizottságot küldött ki, hogy keresse fel *Kossuth* Ferenc pártelnököt és oszlassa el azokat a félreértéseket, amelyek az elnököt arra késztették, hogy a tegnapi est során az értekezletet annak befejezte előtt többedmagával elhagyta, sőt hogy a párt elnöki tisztségét is letette. A megbizottak, névszerint: *Rátkay* László, *Papp* Elek és *Krasznay* Ferenc ma délelőtt fél 10 órakor meg is jelentek *Kossuth* lakásán és vele egy óránál tovább tartott eszmecserét folytattak, melynek során kiderült, hogy csakugyan „félreértések szolgáltak az eddigiek alapjául.” A megbizottak azt a benyomást nyerték, hogy ezek a félreértések — melyeknek tényleg alapjuk is van — nem annyira sulyos természetűek, hogy a vezérnek meg kellene emiatt válnia a pártjától és hogy a párt kénytelen legyen *Kossuth* Ferenc vezetését nélkülözni.

Azt hitték, hogy a küldöttség közbenjárása sokat oszlatott el abból a ködből, amely a nyáj és a pásztor közt borongott, az esti események azonban egészen mást igazolnak.

A függetlenségi párt ugyanis ma este

értekezletet tartott s ebből egy harminc tagú küldöttséget menesztettek Kossuth Ferenchez, hogy a pártba való visszatérésre rábírják. Kossuth Ferenc azonban megtagadta a küldöttség kérelmének teljesítését s evvel — mint politikai körökben sejtik — beállott a teljes szakadás a függetlenségi pártban.

A képviselőház folyosóján is a függetlenségi pártban tegnap éjjel történt események a beszéd főtárgya. Kossuth Ferenc ma az ülés elejére el sem jött a Házba. Csak tizenegy óra után érkezett. Ulás előtti helyette Justh Gyula, a vele együtt lemondott pártelnök méltatlankodott hevesen a tegnapi történeteken:

— Megszegni az adott szót! Abszurdum! Ha nem egyeztetek volna meg előre a megállapodásunkkal, az más... De így! Még Szerbiában sem csinálnak ilyet.

De visszavágott Ugron Gábor:

— Az 1899. XXX. t.-c. olyan megváltoztatási kísérlete, mint a hogy a miniszterelnök tervezi, az egymaga rosszabb, mint katonai javaslatnál.

Igy hullámozott és háborgott a folyosón az éles disputák áradata.

Győr és az új miniszterelnök.

Győrből táviratozzák: Győr város és Győr vármegye együttesen *monstre küldöttség* útján fogja tolmácsolni a két törvényhatóság közönségének tiszteletét, szeretetét, üdvözlését és szerencsekívánatait az új miniszterelnöknek. Kautz Gusztáv dr., a győrvárosi szabadelvű párt nevében a következő táviratot küldte a miniszterelnöknek:

Fogadja nagyméltóságod kormányralépte alkalmából egy negyedszázad óta magas személye iránt szívünkben táplált mély tiszteletünknek és ragaszkodásunknak, úgy azon kívánságunknak kifejezését, hogy a haza javára irányzott államférfini munkásságát magas szentes intencióinak megfelelő fényes siker koronázza.

Győr város mai közgyűlésében Laszberg Rudolf gróf főispán a miniszterelnöknek küldöttség által való üdvözlését indítványozta. A megye és a város együttes deputációját a főispán fogja vezetni. A város nevében a főispán indítványára következő üdvözlő távirat ment a miniszterelnöknek:

Régi, mély tiszteletének érzetében őszinte hálájának és igaz ragaszkodásának tudatában legmelegebben üdvözlöi nagyméltóságodat miniszterelnöki kineveztetése alkalmából.

¶ Győr szab. kir. város közönsége nevében Zechmeister polgármester.

Politikai események.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, mint egy fővárosi estillap írja, a király személye körüli miniszteri tárcát felajánlotta herceg Eszterházy Miklósnak, aki azonban még nem nyilatkozott arra nézve, hogy a neki felajánlott méltóságot elfogadja-e. Azon esetben, ha a herceg helyet foglal a kabinetben, melléje államtitkárnak Szemere Miklóst nevezik ki.

Báró Bánffy Dezső legutóbbi nyílt föllépése az egész országban föltette nagy feltűnést és rokonszenvet keltett. Sok helyről kapott üdvözlő táviratokat és leveleket, melyek között érdekes egy Kolozsvárról küldött távirat, melyben több kolozsvári egyetemi tanár és előkelő államhivatalnok meleg hangon üdvözlöi a volt miniszterelnököt, báró Bánffy Dezsőt, lelkes zászlóbontásáért.

A kormánypárt egységét ezidőszerint

leginkább az ugynevezett Kaszinó-párt veszélyezteti.

Vészi József máris kilépett a kormány-pártból, indokolván ezt a lépését azzal, hogy nem érthet egyet Khuen-Héderváry magatartásával az 1899. XXX. t.-cikk dolgában.

A kaszinó-párt teljesen azon a nézetben van, melyen Vészi és ha Khuen-Héderváry pótlólag nem fog olyan nyilatkozatot tenni, mely az embereket kibékítheti, ez a frakció a szakadást elkerülhetetlennek tartja.

Érdekes hírt kapunk Temesvárról, a Fejérváry Géza báró lemondásával megüresedett mandátum betöltésére vonatkozólag. Míg a fővárosi sajtó Temesvár mandátumát majd a miniszterelnöknek, majd az új honvédelmi miniszternek szánja oda, a temesvári választók mást határoznak.

Temesvár közönségének ugyanis a megüresedett mandátumra meg van a maga helyi jelöltje: Telbisz Károly polgármester, akinek megválasztását bizonyosra vennék.

A „Times” a helyzetről.

A londoni Times mai vezércikkében a magyar politikai viszonyokkal foglalkozik. A nevezett lap azt mondja, hogy a helyzet, amely úgy látszott, hogy a miniszter válság elintézésével tartós nyugalom garanciáját foglalja magában, oly fordulatot vett, amely Magyarország és a monarchia barátait aggodalommal tölti el. Ebben a pillanatban — ugymond ez a vezető angol lap — különösen fontos volna, hogy tekintettel az Európa délkeleti részén uralkodó zavarokra, a monarchia befolyása különös nyomatékkal jusson érvényre, holott éppen most prestízsét és erejét oktan módon kompromittálják pártoskodó viszálykodással és egyenetlenkedéssel. Mit remél tulajdonképen Magyarország a jövőben? Az Ausztriával való kapcsolat nélkül Európában teljesen elszigetelten állana. Eljöhét a nap, amikor Magyarországnak ugyanazokkal a nehézségekkel kellend megküzdenie, hogy a maga területén legyőzze a szeparatistikus törekvéseket, aminő nehézségek most támadnak a monarchiára nézve Magyarország szeparatistikus tendenciáiból.

TANÜGY.

A főreáliskola beszámolója.

— Az értesítő. —

Vaskos kötetben számol be az aradi állami főreáliskola az elmúlt iskolai évről. Száz oldalnál terjedelmesebb a most kiadott értesítő, melyet Boros Vida igazgató tesz közzé, s amely a tanügy barátai számára igen sok érdekes és tanulságos dolgot tartalmaz. Az intézet életét minden oldalról bemutató ismertetésekben, pontos statisztikák mellett kiemelkedő része az a terjedelmes értekezés, melyet Palotay Antal tanár írt a drótnélküli telegrafálásról és telefonálásról. Ez a munka, mely erős tudományos alapon nyugszik, egyben érdekes és kiválóan aktuális olvasmány is. A szöveget számos magyarázó ábra élénkíti.

Az év történetéről szóló rész hosszasan emlékezik meg Nátafalussy Kornél tankerületi főigazgató ünnepeléséről, melyben főigazgatói működésének tizedik évfordulója alkalmából volt része. Az intézet tanártestülete melegen üdvözlötte a főigazgatót, ki szívélyes válaszban

köszönte meg a megemlékezést. A tankerület középiskoláinak igazgatói személyesen is tisztelegtek a főigazgatónál.

A főigazgató november havában meglátogatta az intézetet, s mint elnök résztvett az érettségi vizsgálaton. Ez alkalommal jelen volt Matskássy József igazgató, miniszteri biztos. A reáliskola latin tanfolyamát meglátogatta Fölker Gusztáv igazgató, mint a miniszter megbízottja.

A tanév folyamán több iskolai ünnepélyt tartottak. A növendékek számos tanulmányi kirándulásban vettek részt.

A tanulók egészségügyi állapota kielégítő volt. Halottja az intézetnek csak egy volt: Furman Béla tanuló.

Közreműködtek a tornászok a debreceni kerületi tornaversenyen, honnan két érmet és két oklevelet hoztak haza.

Folytatta hasznos működését a Fábian Gábor önképzőkör, melynek Babiák Nándor tanár volt a védnöke.

A tanárok közül tudományos működést folytattak: Dömötör László, Palotay Antal és Telbisz György.

A tanulók száma az év elején 252 volt, az év végén 283. Ezek közül minden tárgyból jeles előmenetelű 11, minden tárgyból jó 29, elégséges 183, egy tárgyból elégtelen 19, két tárgyból 25, több tárgyból 16. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 15, jelesen érett 1, jól és egyszerűen 6—6, javító vizsgálatra utasított kettő.

A legjobb tanulók névsora a következő: első osztály: Rudas Sándor, Cserő József; második osztály: Eckhart Sándor; harmadik osztály: Halász József, Halász Imre, Kovács Jenő, Óri Sándor; negyedik osztály: Nesnera Odón, Dömötör László, Eckhart István, Fetter Elemér, Kocsis István; ötödik osztály: Sztrojinyi Szilárd, Kauffmann B.; hatodik osztály: Bakonyi Kálmán, Halász Jenő, Kocsisovszky Lajos, Szathmáry Béla.

(—) Gimnáziumi tanfolyam leányok számára. Hogy a délmagyarországi és különösen az aradi leányoknak megkönnyítsük a gimnázium elvégzését, alulírottak arra határoztuk el magunkat, hogy a jövő iskolai év elején gimnáziumi tanfolyamot nyitunk leányok számára, még pedig az első és ötödik osztályból. Ezen a tanfolyamon középiskolai tanárok fogják a gimnáziumi első és ötödik osztály tantárgyait egész terjedelmükben előadni. A növendékek az aradi kir. főgimnáziumban tesznek vizsgálatot. Az első osztályu tanfolyamra oly leányok vétetnek föl, kik a népiskola, az ötödikre meg azok, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték. Elégséges bizonyítványu tanulókat nem veszünk fel, mert csak a kiváló szorgalmu és tehetségű leányoknak való a gimnázium végzése. Női felügyeletről gondoskodunk.

A tandíj mindenestől (tehát a magánvizsgálati díjjal együtt) havi 30 korona. Azoknak a leányoknak, kik a polgári v. felsőbb leányiskola IV. osztályának elvégzése előtt nem vettek részt az előkészítő latin tanfolyamon, vagy nem képesek megfelelő jártasságot kimutatni a latin nyelvben, havi 40 korona. Azok, (szegények, állami tisztviselők, tanügyi emberek gyermekei), akiknek a nm. vallás és közoktatási miniszterium a tandíjat elengedi, havonként 6 koronával kevesebbet fizetnek, tehát csak havi 24, illetve 34 koronát.

Ezenkívül külön latin tanfolyamot is tartunk évi 12 koronáért a délutáni órákban olyan leányoknak, akik a polgári vagy a felsőbb leányiskolába járnak. Ennek a tanfolyamnak az a célja, hogy a polgári vagy a felsőbb leányiskola alsó négy osztályának elvégzése után felvételi vizsgálat mellett a gimnáziumba léphessenek át a növendékek. Ezen a tanfolyamon az I. és II. osztálybeliek heti 2, a III-ad osztálybeliek 3, a IV. osztálybeliek pedig heti 4 órán tanulják majd a latin nyelvet.

A kevésbé tehetősek szülők leghelyesebben teszik, ha leányaikat a polgári iskolába és a latin tanfolyamra járatták. A polgári leányis-

kola tandíja évi 24 korona, a latin tanfolyam díja 12 korona, összesen évi 36 koronába kerül tehát egy egy leányka taníttatása. Szegénysorsu növendékeknek, ha jelesen tanulnak, tandíjmentességet adunk. Jelentkezni lehet Erzsébet királyné-körut 80. sz. alatt (földszint) Hunyadi József dr. és Jancsics Ferenc középiskolai tanároknál.

(—) Uj iskola épületek Pécskán. Pécska község képviselőtestülete három tanyai iskola építését határozta el. Az iskolákhoz szükséges telkeket már kijelölték, úgy, hogy a munkálatokat már rövid időn belül megkezdhetik.

Visszakeresztelés.

Arad, július 1.

(Avarfy Géza a város közgyűléséhez — mint ez lapunk más helyén olvasható — azt az indítványt terjesztette, hogy a Fejérváry-laktanyát fosszák meg a Fejérváry névtől, miután a honvédelmi miniszter most nyugalomba ment, s különösen azért, mert Fejérváry „a laktanya építéséhez egy garast sem adott”. Ugy értesülünk, hogy ez az eszme a következő indítványok tételére hangolta az aradi indítványkedvelőket:)

Tekintetes Közgyűlés!

Mint ismeretes egy korcsma Aradon a Cserebogár nevet viseli már hosszú idő óta. Azaz nem is jól mondok: nem viseli, hanem bitorolja teljesen jogtalanul. Mert kérdem: Mivel járultak a cserebogarak a korcsma épület létesítéséhez, adtak-e hozzá egy krajcárt is? Ugye nem. Ha legalább hasznos rovarok lennének, mint teszem azt a kőrishogár, még érteném. Indítványozom hát, hogy nevezessék el a korcsma Kőrishogár csárdá-nak.

Egyben mondja ki a város és keresse meg hozzájárulás céljából a többi törvényhatóságokat, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a cserebogárról szóló ismeretes költemény refrénjét a következőképpen változtassa meg:

Kőrishogár; te zöld kőrishogár . . .

Tisztelt Zilahy ur!

Valahányszor nemzeti ünnep van közeledőben, mindig előre rosszul vagyok attól a méregtől, mely a színházi díszelőadás színlapjának megpillantásakor elfut. Nagy betűkkel olvasom rajta a következő abszurd felírást:

II. Rákóczi Ferenc fogsága.

Hát hogy lehet egy darabot, vagy akár egy fogságot elnevezni olyan egyénről, aki már nincs életben. II. Rákóczi Ferenc ur pedig, ha a történelem igazat mond, már meghalt.

Szíveskedjék — s ezt azt hiszem az egész bérlő közönség nevében követelhetem — az abszurd címet aképen megváltoztatni, hogy az illető fogság egy olyan egyénről nevezessék el, ki jelenleg tényleg fogva van. Így ajánlom a következő címeket:

I. Micsinai Mihály fogsága,

vagy talán ezt:

Humbert ur és neje fogsága.

Ezzel azután elérjük azt is, hogy a fogház kedélyes lesz. Már pedig a közönség elvárhat egy kis kedélyt, tekintettel a felemelt helyárrakra.

Szózat az anyákhoz!

Most az iskolai év végén átlapoztam az értesítőket s a fiúk, leányok neveit nézegetve, óriási megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy őket különböző orvosi szerekről, gyógyvizekről neveztek el. Így ott találtam a Margit nevet, mely a Margit-krém-ről nyerte eredetét. Hasonlóképpen jártak el ez Anna névvel, melyet az Anagalin-ra vezethetünk vissza. Itt van a Ferenc-pálinka, Agnes forrás Rózsa balzsam és egyebek.

Felhívom az anyákat, hogy ne k'vessék ezt a rossz szokást s adjanak gyermekeiknek más nevet. Mert mi lesz velük akkor, ha majd ezek a források elapadnak s a szerek kimennek a használatból. Akkor — az Avarfy-féle precedens után indulva — nem lesz nevük szegényeknek.

(Zárjel között megjegyzem, hogy a Névtelen asztaltársaság titkos esábitásaira ne adjon senki. Ez az asztaltársaság ugyanis örül a sok névtelen embernek, mert velük telemesen megszorodik tagjainak száma. Minek annyi előnyt biztosítani nekik? Nem elég, hogy most róluk nevezik el a névtelenné váló Fejérváry kaszárnyát.) (—)

Aradi Közlöny.

Julius elsejével uj előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő, gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával fölöslegessé tegyük a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadságvágya, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN	VIDÉKEN
házhoz hordva:	postán küldve:
Egy évre . . . . . 24.—	Egy évre . . . . . 28.—
Fél évre . . . . . 12.—	Fél évre . . . . . 14.—
Negyed évre . . . . . 6.—	Negyed évre . . . . . 7.—
Egy óra . . . . . 2.—	Egy óra 2.40

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Monna Vanna, dráma. Beregi Oszkár vendégfelléptével.

Péntek: Armány és szerelem, dráma. Beregi Oszkár vendégfelléptével.

Szombat: Romeo és Julia, szimf. Beregi Oszkár vendégfelléptével.

* Boszorkányvár. Millőker bájos zenéjű operettjét választotta Aradi Aranka harmadik fellépéséül, melyben Veruskát játszotta. A kedves szerep teljesen megfelel a lényének, azért volt játéka és éneklése természetes. A közönség, mely a rossz időjárás folytán kis számban volt a színházban, zajosan megtapsolta a vendéget és minden felvonás után többször hívta a függöny elé, egy ének-száma után pedig határozottan hívták ki. Az előadás különben is a leg sikerültebb közé sorozható. Operett személyzetünk elsőrendű tagjai, a férfi és női kar és a zenekar is kifogástalanul működtek, ami a szereplőkön kívül a rendezőnek és a karmesternek dicsősége. Kiemelkedő volt Répássy Gusztó Coralie szerepében, Karácsonyi Mariska mint Marcsa, és Pajor Agnes Kalára néni szerepében, Bejczy Józsija, és Békéssy Andrisa minden igényeknek megfelelő; a komikumot Polgár, Füredi és Sarkadi képviselték a tőlük megszokott ügyességgel és közvetlenséggel.

* Monna Vanna. Beregi Oszkár, aki ma este érkezett meg Aradra, holnap reggel részt vesz a főpróbán. A darab egyébként, melyben először fellép, Monna Vanna, a régi szereposztással kerül színre. A kiállítás azonban a nyári színház színpadán még jobban fog érvényesülni, mint a téli színpadon, mert a nagyobb színpad a csoportosulások felvonulására alkalmasabb és a szép díszletek hatalmasabb tálatban felállítva jobban emelik az illúziót.

* Armány és szerelem. Schiller hatalmas drámájában Ferdinánd szerepét fogja játszani. Pénteken Beregi Oszkár, ki e hálás szerepével a budapesti Nemzeti színházban páratlan sikert aratott. A drámából a társulat egész drámai személyzete több próbát tartott, mely körülmény a kerekded előadást biztosítja.

* Beregi utolsó fellépése. Szombaton bucsuzik el Beregi közönségünk től mint Reme. E

szerepben a művész az olasz iskolától teljesen eltérő felfogást tanusít és ezáltal oly művész intelligenciának adta jelét, melyet a fővárosi bírálat a legnagyobb elismeréssel illetett.

* Sándor király megfordult a sírjában. A belgrádi véres események után gombamódra teremtek meg a ponyvairodalom remekei. Hangzatos szenzációs címek, ríktó borítékok és kétségbeejtő képek hirdetik Sándor király és Daga királyné szomorú sorsát. De ez még nem minden. Kerekes Pungur Mihály, a nyirbátori udvari színház (a szé legszorosabb értelmében, mert a vendéglő udvarán van) saját külön írója kezébe vette halhatatlan tollát és alkotott. Így született meg Kerekes Pungur Mihály fejből kiugorva teljes készenlétben — akár csak Pallas Athene Jupiteréből — egy hat felvonásba rögzített rémdráma. A darab a világ teremtésénél jelentékenyen rövidebb idő alatt készült. Őt nap alatt — fogadásból. Obrenovics Sándor, most ez a címe a drámának, dacára a termelés gyorsaságának, irodalmi értékkel bír. Legalább erre van a költő azon szándéka, hogy művét egy, a fővárosban megalakítandó juryvel öhajítja megbíráltatni. A nyirbátori színházban, mint hírlik, a darab óriási sikert aratott s nincs kizárva, hogy a Nemzeti Színház a dráma előadási jogát nem fogja megszerzeni. Vagy talán megis. — Mint Belgrádból értesítenek be minket, az ottani temetőőr konstataulta, hogy a napokban Sándor király megfordult a sírjában.

A simándi templomünnepe.

(Száz éves jubileum.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Simánd községnek nagy ünnepe volt ma. Száz éve, hogy a róm. kath. templom alapkövét letették, s ez alkalomból a község nagyszabású templomi és társadalmi ünnepségeket rendezett, ahová a megye minden részéből sokan mentek el. Megjelent az ünnepélyen: Urbán Iván főispán, Kun László dr. temesvári kanonok, mint a csanádi püspök képviselője és számos egyházi és világi előkelőség.

Délelőtt tíz órakor istentisztelet volt, melyen Kun László kanonok celebrált Kramp János eleki esperes, Lengyel kisjenői, Magyar arad-szent-mártoni, Dénes székudvari és Palanik János simándi plébánosok segédletével. A mise után Magyar plébános vallásos és hazafias érülettel teli beszédet mondott.

Délben banket volt, melyen megjelent az említettekön kívül Urbán Iván főispán, Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró, Takács Sándor dr., Lázár Zoárd, ifj. Kintzig János, Vásárhelyi Zsigmond, Wasmer Antal báró, Török Géza, Rajla Antal simándi jegyző és még számosan, köztük több hölgy: Urbán Ivánné, özv. Bánhidny Sándorné és mások.

Az első felköszöntőt Urbán Iván főispán mondta a királyra. Utána Kun László dr. kanonok beszélt. Wasmer Antal báró a főispánt, majd Rajla Antal jegyzőt éltette, Palanik János plébános Urbán Ivánnét és özv. Bánhidny Sándornét. Beszélt még Török Géza és mások. A banket nyílt helyen, sátor alatt folyt le.

Ebéd után galamb- és gömbölvészlet volt. A galamb lövészlet első díját Fodor József nyerte el. A nép számára a piac-téren volt az ünnepség, hol hangos zenészó mellett folyt a vigadozás.

Este, az ünnep befejezéséül műkedvelői előadást és táncmulatságot tartottak.

Az ünnepély rendezésében Palanik János plébános és Török Géza vezettek, míg a bankettet és a délutáni mulatságot Kapa József segédjegyző rendezte.

Gázgyár városi kezelésben.

(Temesvár vagyonsodása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Temesvárott a közepén vannak már amaz akciónak, melybe Arad belekezdeni készül. A villamos világítás már Temesvár tulajdona, és most a gázgyárra teszi rá kezét. Ezt pedig úgy érte el, hogy maga készül egy külön és önálló gázvezetékkel felállítani. Mi türes-tagadás, Temesvártól tanulhatunk, még pedig nagyon sokat. Mig mi vízvezetékre milliókat pazaroltunk, a mennyiben millióknak megfelelő jogokat és jövedelmeket adtunk fel, addig Temesvár okulva a mi hibáinkon és tévedéseinken, a vízművét maga készül felállítani.

A villamos és gázvilágítást már a kezébe kerítette, következetes és eszes módon. Ha Temesvár a mi vízvezeték kárunkon okult, nem látjuk be, hogy miért ne okulhatnánk mi is az ő világítási előnyeire? Számításokat kellene nekünk is tenni, miibe kerülne egy önálló világítási mű.

A temesvári városi közgyűlés tegnap határozta el elvben, hogy a légszuszgyárt 300,000 koronáért megvesse.

Hosszabb tárgyalások előzték meg ezt a határozatot.

A város szakértője, Berthold J. igazgató a légszuszgyárt alaposan megvizsgálta és konstata, hogy a gyár üzemberendezése ósdi, a csőhálózat azonban még jókarban van és az egészet az épületekkel együtt 308.000 koronára becsülte. A város szakértője tisztán technikai szempontokból nem ajánlotta ugyan a gyár megvételét, de megjegyezte, hogy a gyár elég nagy ahhoz, hogy átalakítások eszközölthetők rajta és a 300.000 kor. vételár a gyár értékének megfelel.

Ezen szakvélemény alapján a szakbizottság elfogadni javasolta a gázgyár ajánlatát.

A közgyűlésen Steiner Adolf dr. indítványozta, hogy mielőtt a légszuszgyár véglegesen megvételnek, vizsgálta meg a város szakértők által, miibe kerülnének azok a javítások és új beruházások, melyek okvetlenül szükségesek. Hátha hátrányos lesz ekkor a vétel?

Telbise Károly dr. polgármester kifejti, hogy a vétel nemcsak hogy nem hátrányos, hanem előnyös. A szakértő ugyanis megállapította annak értékét. A város a vételért csak 1907. év végén köteles fizetni és csak 4 százalékos kamatot fizet utólag. A gyár tiszta jövedelme eddig 26.000 korona volt, tehát a 12.000 korona kamat a jövedelemből fedezhető és a városnak még 24.000 kor. haszna van. Ezekon kívül is egy csomó előnyt sorol fel a polgármester, mire a gázgyár megvétele elvben elhatározott és a névszerinti szavazás megejtése végett július hó 9-ére rendkívüli közgyűlést hívnak egybe.

HIREK.

— József főherceg Kisjénőn. József főherceget, mint a honvédség főparancsnokát Kisjénőn tartózkodásáról elszólitották a politikai események, illetve Fejérváry honvédelmi miniszter lemondása. A főherceg a mai nappal azonban ismét visszatért Kisjénőre és folytatja megkezdett üdülését. Kisjénőben Kisjénőre érkezett báró Vecsey százados parancsörtszt.

— A polgármester Budapesten. Institoris Kálmán polgármester ma Budapestre utazott, hogy odafönt az egyes minisztériumok szakelőadóinál megsürgesse a város függőben lévő ügyeinek elintézését, mint amilyenek: a folyó évre tervbe vett utca-kövezések és aszfaltozások,

sok, a villamosvasut ügye és a családi-erdőn keresztül vezető ut helyreállítása, stb.

— Az adóreform Arad közgyűlésén. Kolozsvár város törvényhatósága feliratot küldött az országgyűléshez, kérelmezvén ebben az elavult s több részletében igazságtalan adórendszer reformálását. Kolozsvár e feliratát pártolás végett megküldötte Aradváros törvényhatóságának is, melynek közgyűlése e hó 8-án fog határozatot hozni ebben a kérdésben. A tanács még nem foglalt állást az adóreform dolgában.

— Tisztviselők szabadságon. A város tisztviselői közül Lócs Rezső adóügyi tanácsos és dr. Ottó Dániel kerületi orvos ma kezdték meg hat hétre terjedő szabadságidejüket. Kádas Kálmán főjegyző pedig a folyó havi közgyűléshez folyamodik szintén hat heti szabadságidő engedélyezése iránt.

— A negyedik pénztári ellenőr. A város július havi közgyűlése elé Institoris Kálmán polgármester előterjesztést fog tenni a városi pénztár ellenőreinek megszüntetése érdekében. Régi panasz, hogy a város pénztári személyzete nem győzi — különösen az adónegyedek alkalmával — a sok munkát, s ehhez az állapothoz újabban, és pedig épen a mai naptól, az is hozzájárult, hogy életbelépett az új gyámpénztári ügyviteli szabályrendelet, mely a pénztári hivatalhoz még egy pénztárnokot s egy ellenőrt követel. A polgármester takarékoskodás céljából egyelőre legalább, csupán egy pénztári ellenőri állás rendszeresítését javasolja, melynek betöltésével a pénztári ellenőrök száma háromról négyre száll fel. A közgyűlési határozat meghozataláig az új pénztári ellenőr teendőit Mikosevics Iván segédültsz látja el.

— Háboru a Balkánon? Konstantinápolyból táviratozzák: Törökország arról értesült, hogy Bulgáriában háborus hangulat kezd terjedni. A diplomácia az utóbbi napokban arról tárgyal, hogy a jelenlegi kényes balkáni helyzetnek nem a háboru volna-e legcélszerűbb megoldása? Konstantinápolyban már arról is beszélnek, hogy Bulgária teljesen elkészült a háborura.

— Milán szobra. Milán szerb király szobrát a volt szerb kormány megrendelte Mercier párisi szobrásznál. 350.000 frankban megalkudott a művészszel, kinek 100.000 frankot ki is utalványozott már. Az új kormány most nem tudta, mit tegyen ez ügyben: hová állítsassa Milán szobrát. Mint egy sürgöny jelenti, Péter király ama kívánságának adott kifejezést, hogy a szobrot az eredeti terv szerint készíttessék el és állíttassák fel. Utasította a kormányt, hogy a hátralevő összeget folyósítsa a művészeknek. A király eljárását még leg radikálisabb lapok is helyeslik.

— A Miatyánk mint politikai vezércikk. A zágrábi ellenzéki ujság, az „Agramer Tagblatt” most érkezett szombati száma, melynek homlokán kövér betűk hirdetik a „második kiadást”, egy rég letűnt korszak vig momentumokkal vegyes szomorú képét idézi fel. Azt az időt, mikor bilincsbe volt verve a sajtószabadság és minden gondolat csak az obskurus cenzura kék ceruzáján keresztül juthatott nyilvánosságra. Egész adomakör örökitette meg a pápaszemes cenzorok tulbuzgóságban elkövetett baklövéseit és olvasván azokat, a sok vig részlet mellett szinte átsurranunk a dolog árnyoldalain. Mi jobb és szabadabb idők gyermekei már csak az adomát, a tréfát, a humort látjuk ebben a teméntelen sok szomorúságban, melynek gyűjtőneve a cenzura. Gróf Khuen-Hédervárynak, a minap magyar miniszterelnökké lett horvát bánnak sajtószabadsága azonban még a cenzuránál tart. A horvát sajtó még csak a szomorú oldalait látja a kékceruzás gon-

dolatszabadságnak, a vigabb részt csak közbe-közbe gyártja az élet ötletessége. Ez is oly ritkán történik, hogy érdemes feljegyezni. Ime mi történt az említett zágrábi ujsággal? Vezércikkét — miért-miért nem — törölte a cenzura, mire az ujságnak az egész első oldalszövegét ki kellett hagynia és második kiadást kellett rendeznie, mely az első oldalon füresen jelent volna meg. S itt pattant ki az ötlet. A megcenzurázott lap a vezércikk helyére az első oldalon nagy betűkkel a Miatyánkot nyomatta ki vezércikknek, ezzel a címmel: Oremus! (imádkozzunk). Azt a részt pedig, mely így szól: „... és szabadíts meg minket a gonosztól” jó kövér betűkkel nyomotta ki a zágrábi ujság. Azt hisszük, nem nehéz kitalálni a célzatosságot. Annyi bizonyos, hogy ennél érdemileg is hatásosabb politikai vezércikke még nem igen volt a zágrábi lapnak. Ebbe a fényes ellenzéki politizálásba nem avatkozhat bele a kékceruza.

— A vatikán hadi törvényszéke. A pápának fiatal olasz arisztokratákból álló diszgardája van. Ebből a gardából való volt Pietromarchi gróf, akinek az a rettenetes bűne volt, hogy a vatikán diszgardájának kaszinójába egy izben „Five o'clock-tea”-ra hívott néhány hölgyet a „fehér” arisztokráciából. Ezért a rettenetes bűnért a pápai testőrség haditörvényszéke elé került a gróf, aki ellen Pecci gróf tábornok azt a vádindítványt tette, hogy dobják ki végkép a testőrség kebeléből. De ez az indítvány megbukott s a bűnös mindössze annyi büntetést kapott, hogy két évig kizárták a testőrségből s megvonták tőle illetményeit.

— Kedvezményes fürdőjegyek. Az aradi kereskedők köre értesíti tagjait, hogy kedvezményes Neptun-fürdő jegyek Weinberger Jánosnál, a körpénztárosánál kaphatók.

— Poétaverseny. Pásztor Arpad, a fiatalabb költő-generáció egyik tehetséges tagja a Muzéumkörön szembeállkozott tegnap Hazafi Verai Jánossal. A vándor dalos gyanútanul szólitotta meg szokásos komázásával:

— Szervusz koma, végy télem egy verset!
Pásztor Arpad gyors készséggel válaszolta:
— Nem veszek én, mert azok mind nyerek!
Hazafi mehökkent egy kicsit a kifogástalan rim hallatára, aztán így szólt:
— Nézd e verset, ez itt a legújabb!
Pásztor Arpad habozás nélkül felelte:
— Látom, most is tintás tőle ujjad!
Hazafi tágra nyit szemmel mered rá és megdöbbenve hebegte:
— Nini, koma, te is tudsz rimelni?
— Tudnék véled versenyre is kelni!
— Ejnye azt a... Te is költő vagy tán?
— Az vagyok én bizony néhanapján!

Még néhány rimet zuhintott rá Pásztor Arpad, aztán odébb állott. Hazafi elképedve nézett utána és fölsóhajtott:

— Hej, ezek a fiatalok!... Mindeit eltanulnak tőlünk!

— A minorita-rend miskolci háza újja építeti a tulajdonát képező lakóházakat, valamint a templom tornyokat is, mely célra kétszáz ezer koronás törlesztéses kölcsönt vesz fel.

— Abdul Kerimből — Jordán János. Egy két évvel ezelőtt egy török ifju vetődött Szatmár városába s ott letelepedett. Abdul Kerim, így hívták az ifjut, jóra való kereskedő lett s most, mint tudósítónk jelenti, áttért a görög katolikus hitre. A Macedoniába való török a keresztségben a János nevet kapta, miután előbb belügyminiszteri engedéllyel fölvette a Jordán családi nevet.

— Előgett szalonak. Ma délelőtt fél tíz óra tájban tűz volt a Boros Beni-tér és a radnai-ut sarkán levő Wanicsek-ház egyik pincehelyiségében. Itt van ugyanis Kruppa Károly mézárósnak füstölő kamrája, melyben tíz egész

oldal szalonna állt a füstön. A fűrészpor párára lecepegő zsír meggyulladt, ettől tüzet fogott a nagymennyiségű szalonna s rövid tíz perc alatt az egész elégett. A mészáros kára körülbelül *kilencszáz koronát* tesz ki. Szerencse, hogy a tüzoltók idejekorán megérkeztek a tüzhöz s megakadályozták, hogy a pusztító vész tovább terjedjen egy lából készült ajtón keresztül a füstölővel szomszédos raktárhelyiségbe, ahol több ezer korona értékű zsiradék áll felhalmozva.

— **Hogyan készül a panama-kalap.** Az idei nyári divat egón az uralkodó csillag a panama-kalap. Hogy milyen uton-módon készül a divatos fejkendő drága dísz, aziránt eddig ideát Yorrup-ban (a hogyan a vig amerikai Európát elnevezte), keveset érdeklődtünk. Egész a legutóbbi időkig nagy tudatlanságban volt tehát a hálátlan világ a panama-kalap irányában, míg végre a jamaikai *Bulletin du département de l'Agriculture* című újság egyik számában egy cikket szentelt a férfidivat ez előkelő kellékeknek. Megtudjuk e cikkből legelőször is azt, hogy a panama hazája Délamerikának két állama, Kolumbia és Ekvádor; azaz, a panama éppúgy nem készül Panamában, mint a hogy a legtöbb, a kirakatban lévő szmirna-szőnyeg sohasem látta az igazhitűek kávé- és dohányillatos pátriáját. A panama-kalaphoz való nyers anyagot sudar pálmák hatalmas levelei szolgáltatják, melyek némelyike méteresre is megnő. A fiatalabb levelek rostjai adják a kalapiparos legkitünőbb anyagát, amelyeket levágdosznak, osztályoznak, forró vízben megfőznek, azután szellős és árnyékos pajtákban szétteregtetve, száradni hagynak. A kalapgyártás körül leginkább ügyes női kezek szorgoskodnak, a kikre nehéz munka vár az alatt a hat hét alatt, míg a zöldesbarna pálmalevelekből hófehér szalmakalap válik. A kész kalap még kevésbé rugalmas, durva tapintatú s csak miután a szappan- és citromlé-fürdőket megjárta és árnyékban száradt, lép ki puhán és előkelően a divat színpadára. Egy jól készített kalap, melyet az ember akár a dedunokáira hagyhat, sok munkába és vesződségbe kerül. Kislányok már tíz éves korukban kezdenek e munkához, de csak évek kitarató gyakorlata után sajátíthatják el tökéletesen ezt a mesterséget.

— **Falb jóslása júliusra.** Az időjárás tekintetében július havát Falb négy részre osztja. Az első hét esős és hideg. A második héten kezdődik a száraz időszak, a normális meleg hőmérséklettel. A harmadik héten számos, kiterjedt zivatar lesz, aránylag kevés lecsapódásokkal. Végül a negyedik héten a zivatarok gyérebbé lesznek, a lecsapódások csak eleinte számosak, azután majdnem megszűnnek. A hőmérséklet 24-ike körül — mely kritikus nap — igen magas, majd a normális alá száll, az utolsó napokban azonban ismét emelkedik. Egészben véve július havában, az első napok kivételével, meglehetősen szárazság lesz.

— **Házasság közvetítés szerkesztői üzenetben.** A *Hódmező-Vásárhelyi Híradó* mai számának egyik szerkesztői-üzenete unikum-számba megy a szerkesztői-üzenetek történetében. A lapok e rovatából sokszor igen érdekes és tanulságos dolgokat lehet olvasni, de alig hisszük, hogy létezett valaha ember, akinek a házasságát nem az égből, hanem a redakcióban kötötték meg, mint a hogy ez a *Hm. H.* „Teleky-utcai asszony”-ával történik. Ime az üzenet:

Sz. J. Teleky-utcai asszonynak Helyben. 1. Igaz. 2. Kézpénze takaréki könyvön 8000 korona, melyet szerkesztőségünkben felmutatott. Allítása után tisztességes fizetése van. Nekünk kijelentette, hogy szándéka komoly és becsületes volt. Csábítani nem akart, annál kevésbé szöktetni, mint a hogy a másik leánnyal tettek. Az illető ur, komoly érett férfi léven, inkább visszavonult és kerüli a házat, nehogy a brutális apa a leányát megkéselje, mert ezt ígérte neki, ha szoba mer vele állani. Azt hisszük megvigasztalódik, inkább örülnie kell neki, hogy ebből a nem megfelelő házasságból kibukott. Gombház!

Ha így tart tovább is, úgy a „Hm. H.” szerkesztője ezután az osztálysorsjáték huzási listájáról, a telekkönyvek harmadik oldalára fogja áttenni buvárokodása helyét. Gombház!

— **Akiknek sok az idejük.** Magyarország közönsége pár nap óta mosónővé vált át s nagy gondal vizsgálja az új kabinet tagjainak monogrammaikat. Forgatják, össze-vissza a neveket s a betűket és érdeklődve lesik, milyenek lesznek az alakulások. Ime:

Khuen
LÁng
ToMasics
LukÁcs
KoloZsváRy
Wlassics
PLósz
LÁng
DARányi

Egy másik variáció szerint kijön a horvátok jó kívánsága:

KoloZsváRy
DarányI
Wlassics
Tomasics
PÍOsz
Khuen Belasi
LukÁcs
LÁng

A harmadik a miniszterelnök tartalékos kormányzati irányára, melyet csak idővel és később fog elővenni:

Klerikal
Wlassics
KhuEn
DARányi
Tomasics
LukÁcs
LÁng
PLósz

— **A nyári vásár és Porter.** A nyári vásárra, amely a holnapi nappal veszi kezdetét, megtette összes nagyszabású intézkedéseit Porter Vilmos Nagy Aruháza Aradon, a Szabadságtéren. Az áruház előtt mindenkor az a cél lebegett, hogy nemcsak sokoldalú választék által, hanem különösen a feltűnően olcsó árakkal is magára vonja a közönség figyelmét. Ezen kettős célt Porter Vilmos Nagy Aruháza ez alkalommal ismét kellőleg érvényre juttatja, s bárki helyesen cselekszik, ha szükségletét ennél az előkelő vállalatnál fedezi. Kiváltképpen a cipő-raktár dicsekedhetik feltűnő nagy választékkal és meglepő újdonságokkal, de ilyenek a többi osztályok is, amelyekben ugyszólván mindent megtalálhatni, amire szükség van.

— **Dentolin fog-eréme** a legkedveltebb fogszéptítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész izzadás elleni kenőcsa, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengl ház). Gyógyszereseknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Aradváros törvényhatósági bizottságának 1908. évi július hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatolagos sorrendje a következő:

13. Kádas Kálmán főjegyzőnek hat heti szabadság idő engedélyezése iránti kérelme. 14. Az aradi pénzügyigazgatóságnak átirata az adókvívő bizottsághoz kiküldött bizalmi férfiaknak napidíjai tárgyában. 15. Kolozsvár város tanácsának felirata adótervényeink revíziója iránt. 16. A polgármester előterjesztése az új gyámpénztári ügyviteli szabályzat által szük-

séggé vált negyedik ellenőri állásnak szervezése iránt. 17. A tanács előterjesztése a folyó évi április havában elő és leírt állami adók után járó közszégi adónak elő és leírása iránt. 18. U. az. előterjesztése a folyó évi június havára elő és leírandó közszégi adók iránt.

Csalás talált kincsekkel.

(Leleplezett szélhámos asszony.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Humbertné világhírű szélhámosasságra emlékeztet az a furfangos és szővevényes csalás-sorozat, a melyről tegnap rántotta le a leplet a nagyváradi ügyészség. Igaz, hogy nem milliókat szerzett vele az asszony, aki elkövette, de hát nem is volt a párisi szalónok intelligens, raffinált embere. Egyszerű parasztasszony, olvasni nem tud, de a szimpla módszerű csalásait szinte zsenialitással vitte ki.

Az eset hősnője évekkel ezelőtt hasonló módon a nagyváradi társaság néhány kiváló emberét is százakra menő összegig alaposan becsapta, míg most *Friedmann* József remecl vendéglőst 2600 korona erejéig károsított meg.

Friedmann József még a múlt június hónapban feljelentést tett a nagyváradi kir. ügyészségnél *Osváth* Péterné született *Várad* Julcsa ellen csalás miatt. *Osváth* Péterné egy napon megjelent *Friedmann* József házában. Mindenáron négy szemközt akart beszélni *Friedmann*nal. Rövid bevezetés után azt beszélt, hogy hatalmas kincsre bukkant. Jó pénzért hajlandó neki is juttatni belőle.

*Osváth*né ezzel néhány darab vadonat új *Mária Terézia* és *Ferdinánd* korabeli tallért, meg több darab régi arany pénzdarabot vett elő zsebéből. A hatás nem maradt el. A szélhámos csaló sokkal nagyobb értéket ígért *Friedmann*nak az adandó készpénz fejében, sőt, hogy nagylelkűségét is bebizonyítsa, *kilenc kilo sárgaranyat* is ráadásul. *Friedmann* József léprement és lassankint teljesen bekerült a csaló hálójába. Apránként 2600 korona készpénzt csalt ki tőle az asszony. A kincs azonban elmaradt és mikor *Friedmann* végre megunt a várakozást és látta, hogy milyen veszedelmes kelepcebe került, megtette *Osváth* Péterné ellen a feljelentést.

Az ügyészség köröző levele alapján a közveszélyes 55 év körüli némbert tegnapelőtt tartóztatta le a mezőtelegi csendőrség és szigorú őrizet mellett kísérték a nagyváradi ügyészség börtönébe. Hamarosan kiderült a vizsgálat során, hogy *Osváth* Péterné szereplése régebbi keletű és nagyon kiterjedt. Számtalanszor követelt el hasonló csalást, de csodálatos ügyességgel kerülte ki még mindeddig a büntető törvénykönyvet.

A bűnpört még szenzációsabbá teszi az az elismervény, a melyet *Eötvös* Károly ügyvéd, országgyűlési képviselő adott *Osváth*nének 212 db. *Mária-tallérról*. *Osváth* Péterné ugyanis egy alkalommal felkereste *Eötvös* Károlyt Budapesten és 212 darab *Mária Terézia* tallért depozált nála és megbizta, hogy a talált kincs megszerzésére tegye meg a szükséges törvényes lépéseket. Hogy ez ügyben történt-e valami eljárás, azt csak vizsgálat fogja kideríteni.

Nem kevésbé érdekes az sem, hogy milyen uton jutott a különben szegény kalandornő 11600 koronát érő telkesdi birtokához. *Osváth* Péterné két évvel ezelőtt *Maár* Gyula telkesdi gazdálkodót szemezte ki áldozatul.

Egyrészt a kincs meséjének, másrészt pedig azzal, hogy törökbecsei rokonai birtokát megakarják vásárolni, birtokától furfangosan megfosztotta. *Handlós* József és *Gara* József

törökbecsel vendéglősöket előzőleg azzal kerítette hatalmába, hogy kincset ígért nekik azzal a feltétellel, hogy a birtokot, hol a kincs található, meg kell vásárolni. Felültek a család asszonyának és nagyobb összeget bocsátottak rendelkezésére s leutaztak Telkesdre is. Az üzlet sikerült és Maár Gyula adásvételi szerződést is kötött Osváthnéval, ki előlegként 1000 koronát fizetett és a birtokot átvette.

Az adásvételi szerződésben kikötött részleteket Osváthné nem tudta fizetni és így pörre került a dolog. Ebben pedig az a legérdekesebb momentum, hogy Maár Gyula dacára igazának, nem tudja visszaszerezni a birtokát. Bűnpör is indult meg a birtok körül, de annyi furfanggal járt el itt is az asszony, hogy az ügyészségnek meg kellett szüntetnie az eljárást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt ügyvédi írrok. E címen megjelent közleményünkre vonatkozólag a következő sorokat vettük:

Az „Aradi Közlöny” c. lapban rólam közölt cikkekre nézve, szíveskedjék az alábbiakat, a melyek a valóságnak híven megfelelnek, becses lapjában közzé tétetni, hogy az olvasó közönség a tényállásról is szerezzon tudomást. Mult év tavaszán az Adlersfügel bécsi cégtől egy vasszekrényt rendeltem havi 20 koronás részletfizetés mellett. A szekrény címemre meg is érkezett, azonban én azt a vasutól kiváltani nem akartam, mert 20 kor. utánvét helyett 26 koronát vett utána a cég. Ezek után értesítettem a céget, hogy a szekrényt nem váltom ki, hanem rendelkezésére bocsátom, mert nem megállapodásunk szerint járt el. A szekrény a vasutnál két hónapig feküdt, s ekkor értesített a vasut, hogyha nem veszem át a szekrényt, úgy akkor a fekbér fejében, árverés alá bocsátják. Hogy a cégnek nagyobb kára ne legyen, a szekrényt mint saját tulajdonomat egy Menczer nevű kereskedőnek 90 koronáért átadtam, aki a vasutnál 53 kor.-t lefizetett, a fennmaradó 37 koronát pedig nekem átadta, én pedig a 37 koronát nyomban a cég rendelkezésére bocsátottam, úgy hogy nálam egy fillér sem maradt a 90 kor. vételárból. Ellenkezőleg én fizettem még reá 1 koronát, amit kocsibérből elfizettem. Midőn a cég erről értesült, felhívott, hogy a hátralékos vételárat fizessem meg neki, mert nem volt jogom, hogy a szekrényt 90 kor. árban átadjam. Erre én azt válaszoltam, hogyha rajtam ezek után követelése van, úgy keresse azt bírói uton, s ha a bíróság megfogja neki a különbözetet itélni, úgy meg fogom neki a különbözetet fizetni. A cég azonban, a helyett, hogy polgári peruttra tért volna, engem büntető uton feljelentett és azt aeta elő, hogy köztünk oly megállapodás jött létre, hogy a szekrény mindaddig az ő tulajdona marad, míg az teljesen kifizetve nincsen. Ez a megállapodás pedig nem felel meg a valóságnak és ezt a körülményt be is igazoltam két tanuval a bíróság előtt, azonban a bíróság a két tanu közül csak az egyiket eskettette meg, a másik tanut pedig mellőzte és miután egy teljesen kifogástalan tanu vallomását nem fogadta el kellő bizonyítékul, azért engem bűnösnek talált és természetesen még nem jogerősen elítelt. Azonban remélem, hogy a felsőbb bíróság, ahová az ügy kerülni fog és hol új tárgyalás fog megtartatni, engem, mint ártatlant, fel fog menteni. Ez a tény és a való. Tisztelettel Erdélyi Andor.

§ A ballerina becsülete. A Sidoli féle cirkuszban szereplő ballerina közül Baumgarten Franciska táncosnő a mult heti próbán duzzogva mondta, hogy ő nem vesz részt többé az előadásokban, mert ő még férjhez akar menni, már pedig egy leánynak, különösen pedig ballerina nagyon is vigyázni kell arra, hogy a becsületéhez szó se férjen. A rendező boszusan kérdezi:

— De hát ki akar itt az ön becsületéhez lérközni?

— Szigeti Juliska. Addig, míg ő is tagja a társulatnak, én sztrájkolok. Tisztelegem nem engedi meg, hogy olyan nővel szerepeljek együtt, akinek a tisztességről csak annyi fo-

galma van, hogy épen az ellenkezőjét teszi annak, amit szabad.

Természetesen most már Szigeti Juliska fakadt ki és ma Baumgarten Mór büntető járásbíróra arra kérte, hogy Baumgarten Franciskát ítélje el szigorúan, mert Franciska kisasszony elégedjék meg azzal, ha őneki sikerült még erényesnek maradnia, az sem igaz, hogy a vádlottón tudna arról, mintha ő az erényvel hadilábon állana és végül semmi köze ahhoz, hogy a panaszosnő miket enged meg magának és másoknak a magánéletben. Baumgarten Franciska kijelentette, hogy ő igenis bizonyítani tud és akar, a bírónak azonban ezt nem engedte meg, mert a törvény megvédi a ballerina becsületét akkor is, ha ez megfélekedne arról. Miután a tanuként beidézett ballerinák közül három nem jelent meg, a bírónak tárgyalást e hó 14-ikére elnapolta.

NAPIREND.

Július 2. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Sárlos boldogasszony. — protestáns naptár: Sárlos boldogasszony. — Görög-keleti naptár (július 19.): Judás apostol. — A nap két 3 óra 52 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-museum helyisége mellett előterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, semmi vagy kevés csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A cs. és kir. szab. Adria biztosító társulat 1902. évi üzleti jelentése és zárszámadásai, melyek a folyó évi április hónap 30-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmaznak: Az életbiztosítási osztályánál 47,035,478 korona biztosított tőkéről szóló ajánlatok nyújtattak be, melyek ellenében 41,269,204 korona biztosított összegről állítottak ki kötvények. A biztosítási átlag az év végével teljes 225 millió korona tőke és 670,000 korona járadék biztosításokra rugott, minél fogva a tőkebiztosításoknál 17,292,404 korona tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 10,957,477 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életbenlétekor esedékes járadékok 5,096,070 korona kifizetését tették szükségessé. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az ezidei 400,000 koronát tevő átutalás folytán 1,500,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjbevételei 1902. dec. 31-én összesen 60,639,167 koronát tettek ki. Az elemi (tűz és szállítvány) biztosítási ágazatokban a betöréses lopás elleni biztosításokkal együtt 20,907,000 korona vételeztetett be, míg a visszbiztosítások címén 9,893,695 korona és károkkért a visszbiztosítási rész levonásával 7,073,901 korona fizettetett ki. Ezen osztály díjtartalékai 12,565,978 koronát és tisztán, azaz a visszbiztosítási rész levonásával 6,694,368 koronát tesznek ki. A társulat tulajdonát képező értékpapírok a beállott árfolyam emelés következtében 2,072,042 korona többletét képviselnek, mely összeg az árfolyam-ingadozások számlájára utalások lettek elhatározva és pedig: az életbiztosítási osztály (fő zárószám A) rendelkezésre álló tartaléknak főlemelésére 180,000 korona és az elemi biztosítási ágazatok főszámlája B) rendelkezésre álló tartaléknak főlemelésére 200,000 korona, minélfogva az előbbi 900,009 koronára és az utóbbi 1,200,000 koronára emelkedett. Az ez évi osztalék részvényenként 180 koronában lett megállapítva, tekintettel a fentemlített átutalásokra, 8,697,057 koronával emelkedtek és 1902. december 31-én 82 millió koronát meghaladó összeget tettek ki és pedig: díjtartalékok (saját számlára, azaz a visszbiztosítási rész levonásával) 69,755,750 korona, a kamatláb leszállítására szolgáló díjtartalék 1,500,000 korona, nyereség tartalékok 7,133,898 korona és árfolyam-ingadozási tartalék 3,700,580 korona.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 1.

Déltőzsde. Buzakínalát mérsékelt, vételkedv gyöngy. Lányha irányzat mellett 11,000 métermassza kerül forgalomba, 10 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek olcsóbbak és elhanyagoltak. Időjárás boros.

Kötőtőzsde. Berlin 1/4, Páris 10 olcsóbb.

Zárul 12 órákor:

Buza októberre	7.19—7.30
Rozs októberre	6.07—6.08
Zab októberre	5.28—5.29
Tengeri júliusra	6.17—6.18
Tengeri augusztusra	6.25—6.26
Tengeri szeptemberre	6.29—6.30
Tengeri 1904. májusra	5.18—5.19
Repce augusztusra	11.76—11.86

Zárul 5 órákor:

Buza októberre	7.18—7.19
Rozs októberre	6.06—6.07
Zab októberre	5.27—5.28
Tengeri júliusra	6.14—6.15
Tengeri augusztusra	6.21—6.22
Tengeri szeptemberre	6.29—6.30
Tengeri 1904. májusra	5.17—5.18
Repce augusztusra	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsde.

Budapest, július 1.

Magyar aranyjáradék 4%	120.50
Magyar koronajáradék 4%	99.40
Magyar arany 4 1/2 %	91.25
Magyar ezüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar Italmegváltási kötvény	—
Szlovák-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereségnyújtási kölcsön	108.—
Mészassabályozási és szegedi kölcsön	156.—
Csehszlovák papírjáradék	100.—
Csehszlovák járadék ezüst	99.80
Csehszlovák járadék arany	129.75
Koronajáradék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Csehszlovák-magyar bankrészevény	1637.—
Magyar hitelbankrészevény	732.—
Csehszlovák hitelbankrészevény	661.50
Csehszlovák-magyar államvasút	667.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Figyelő. Jól figyelte meg. Az osztrák és a magyar miniszterelnökök neve több ízben kezdődött már ugyanazzal a betűvel. A felfedezést azonban nem én tettem. Ha örömet okozunk vele, leközzöljük. Ime:

Andrássy — Auersperg
Tisza — Taaffe
Wekerle — Windischgrätz
Bánffy — Badeni
Khuen — Körber

B. L. Arad. Illetékes helyre juttattuk.
Irma. Nem közölhető.

CSARNOK.

A doktor úr.

Írta: Szabó Ferenc.

(Folytatás.)

II.

Egy napon különös meglepetés várt Králik uramra. Fia kijelentette, hogy jövőre nem megy vissza az iskolába. Ugysem lesz belőle sem fiskális, sem doktor. Azt a pár szekundát, melyet professzorai pótvizsgálat reményében akasztottak a nyakába, visszaszármasztatja a köhögős, tudós urakra, hadd kamatoztassák a jövőre érdekében stb.

Králik uram vajkereskedő volt. Az írás-olvasáson, meg a számláson kívül maga sem tanult egyebet. S minthogy fiát is úgy nevelte mintha egy bődön vaj lett volna (óvta szétől, melegtől, a tudományoktól, nehogy szétolvadjon) e fontos ok következtében átlátta, hogy a Gáspár életelvéi a leghelyesebb uton járnak a fiát kivétel az iskolából. Azonban nem állhatta meg, hogy át ne látogasson Mihálik komához, megtudakolandó, hogy vajjon az ő Gáspárkája mit csinál?

Az bizony sem rosszabbat, sem jobbat, mint az ő Gáspárja, ép az nap jelentvén ki, hogy a szekundákat visszaszármasztatja a tudós urakra stb. Mihálik uram sajátkereskedő volt. A Králik urammal való barátság olyan hatással volt apai szívére, hogy Gáspárkáját épp úgy nevelte, mintha egy jókora darab parmazán-sajt lett volna: e fontos ok következtében nemcsak belenyugodott, hanem megváltóként üdvözölte a fiu elhatározását.

Denique, a két fiu otthon maradt s beállva az apjuk üzletébe, egy igen-igen fontos életbe-

vágó tudományt kezdtek kultiválni; az udvariást, melyben rövid időn olyan szép előmenetelt tettek, hogy professzorok a legnagyobb meglepetésükre adhattak volna kifejezést, ha Mariska meg Zefike elárulta volna azt, a mit a szerelmes leánykák nem szoktak elárulni senki előtt.

Mire elérték életüknek a huszonkettedik évét, Králik uram azt a nem a legdicséretesebb dolgot hajtotta végre, hogy egy szép napon bűszet mondott az árnyékvilágnak. Mihálik pár hónapig gyászolta a feledhetetlen barátot. Elvágta napról-napra fogott: egészséges álmát elűzte a mélységes fájdalom s hogy bizonyítsa a régi bölcsök komoly tanítását, mely szerint a halott szive mágnesként húzza a szeretteit: a negyedik hónapban azzal lepte meg a naponta ellátogató fájdalmas emlékezetet, hogy megszökött előle: a csendes emberek közé. A két szomszédos ház árván maradt. Az üzleti gondok átszármaszták a fiukra.

E gondok azonban próbára szokták tenni az erőtlent vállakat. A két Gáspár nemsokára azt vette észre, hogy segítő társ nélkül lerokkad alatta. A gyászos özvegyek, hiába volt minden forró részvétük, nem tehettek érdekükben semmit. Fiatal, életerős, segítségre volt szükség, aki ne csak a bevételek és kiadások unalmasan szürke rubrikáját vezesse, hanem édes, meleg, vidám tekintetével napfényes derűt varázsoljon a rideg, piaci boltba. És a busz fiuk addig-addig lopogatták a mamák féltve őrzött virágait, mire egyszer a parányi lányujak, melyek remegve fogadták el, szétéphetetlen láncot kötöttek belőlük, a virágtolvajok számára. Ekkorra azonban maguk is megvizsgáztalódtak.

A piruló lánykák Mariskát és Zefikét érte a lefolyt pár év alatt délceg, viruló hajadonna fejlődtek s a gyászév letelte után mosolygó, boldog asszony lett belőlük.

III.

A fiatal asszonykák szoros barátságán semmit sem tágitott az új viszonyok hatalma. A férfiak testvéries érzete megerősítette, mintegy szentesítette a szívüknek a korábbi rokonszenves hajlamát. Szomszédságban lakozván, pontba érintkeztek egymással, kicserélték gondolataikat, vágyaikat s hogy az én érintkezés annál feszelenebbül történjék — nem a prózai utcán keresztül — ajtót vágattak a közös palánkerítésre.

Természetes, hogy Sysiphus könnyebben fölhangeregethette volna sziklányi követ a hegyre „egyedül”, hogysem a szomszédok valamelyike valamelyes ügyet egymagára, támasztalanul hajtott volna végre, mielőtt meg nem beszéltek az a szonyok, azután a férfiak s végezetül a férfiak és asszonyok együttesen. Hogy valamelyik asszony egyedül ment volna a piacra, a koncertbe felolvasó estére, vagy hogy nem egyszínű, egyforma szabásu ruhát öltöttek volna magukra: ilyen esetre nem emlékezik senki; valamint arra sem, hogy a férfiak egymás nélkül tették volna meg napi sétájukat. S ha mégis megtörtént, biztosra vehette mindenki, hogy az otthon maradt társ beteg.

Csaknem egyidőben kelepelt a gölya a szomszédos házak tetején, egy-egy pirinyó bogárkát lopva a pelyhes dunyhácskák közé. A mamák neve után nevezték el őket: Mariskának az egyiket, Zefikének a másikat.

A lánykák együtt növekedve, szülőiktől örökölték mindazt a nemes hajlamot, melylyel azok egymás iránt viselkedtek. A szülők maguk is mindent elkövettek, hogy a hajlamot meggyökereztesék. Egyforma ruhában járatták őket, gondosan ügyeltek, nehogy egy kapocs másképpen legyen varrva, ami okvetlen diszsonanciát teremtett volna a gyöngéd gyermeki érzelemben, kalapjukról egyszínű, egyformán csokrozott szallag hullt alá, lábacskaikat ugyanegy kaptafára készült papucs oltalmazta, nehogy meglátszanak az a rettenetesség, hogy kisebb cipő mellett az egyiknek a kisebb, másiknak a nagyobb mellett, nagyobb lábuk kekedjék; mert ez bizony nemcsak a barátságot, hanem magát a lánykát is megölte volna az öntudatra eszmélés pillanatában.

A gondos mamák figyelme arra is kiterjedt, hogy az iskolában szokásos versengés, vetélkedési vágy nehogy káros hatást gyakoroljon fejlődő barátságukra. Megfigyelték a gyermekek szellemi tehetségét s úgy találva, hogy

a fürge vidám Králik Mariska gyorsabb felfogó képességgel bír, mint a komoly, gondolkodó Mihálik Zefike: ez okon Mariskának több idő engedtesék a játékra, hogy a lecke fölmondásához épp úgy távozzék, mint Zefike, akinek a játékidő egy részét tanulásra kellett fordítani. Az évek teltek. A gyermek-lánykából fésülő hajadonok lettek. Azonban a barátságukon nem változtatott semmit az idő. Most is épp úgy együtt lehetett látni őket, a nap minden pillanatában, mint hajdanán s miként egy időben a mamákat. Még mindig egyforma ruhában jártak. Esténként rendszeren megbeszélték, hogy ilyen vagy amolyan színű ruhának következik a napja s ha esetleg valamelyik megbeszélésüket elfeledve, más színűt öltött magára, szinte sirva szaladt haza, hogy helyrehozza a vétességét.

Igy tartott ez...

Előbb azonban egyebet kell elmondanunk.

(Folytatása következik.)

Nyári színház.

Csütörtökön, 1903. évi július hó 2-án:

BEREGI OSZKÁR mint vendég:

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irtá: Maeterlinck. Fordította: Abonyi Emil.

S Z E M É L Y E K:

Guido Colonna Kőnyves J.	Trivulzio	Mariházi M.
Marco Colonna Békés Gy.	Borso	Győre Alajos.
Monna Vanna Gazdi A.	Torollo	Somlai A.
Prinzivalle Beregi O.	Vedto	Németh J.

Közdete este 7 óra fél órakor.

NYILTÉR.*

Junius hó 25-én Aradról keltezett, kék ironnal írott, Papp Bálint ur, dévaványai lakos címére küldött levél íróját, valamint szerzőjét, mindaddig, míg annak igaz voltát be nem bizonyítja, alávaló, sehonnai bitang, gazembernek nyilvánítom.

Krúcsó Elek.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács - kőszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks,)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
orvosilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap fürdőkát házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

800.000

koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **azért a** ?

pénzért?

Tessék megnézni.

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

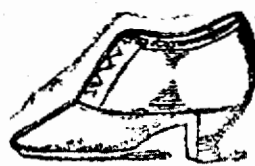
És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Eszmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondoldj magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyerek sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

916

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ

SZÖVETKEZETENEL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dongl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrássy-tér 22. (Hajós gyógyszerár mellé) helyezük át.

S z e s z ü z l e t.

— Július 1. —

Mai jegyzésünk: Készár nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrtől mosók 12:30—13—korona mmassánként.

Váradi János

urás, Arad Hunyady ezeltől Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéház-zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 699

3 nap alatt meggyógyul

a húgycsőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hépital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvetel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

15278—1903.

Hirdetmény.

A csatornázási költségről szóló 25988/745—896. számú szabályrendelet 6. §-a értelmében az 1903. évre való érvényesítéssel kivetett csatornázási költségekre vonatkozó kivéleési lajstromok azzal tételnek folyó évi július hó 1-én kezdődő 8 napi közszemlére, hogy ezen idő alatt azt az érdekeltek betekintésévé, a kivétel ellen esetleges kifogásaikat a közigazgatási bizottsághoz előterjesztve, a polgármesteri hivatalban benyújtandó felebbezésben előadhassák.

Arad, 1903. június hó 27-én.

A városi tanács.

3594—1903. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Frisch József végrehajthatónak, ifj. Hack György és neje végrehajtást szenvedő elleni 400 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Szent-Márton községben fekvő, a 446. számú tjkvben A. + 1., sor alatt foglalt ingatlanra az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi július hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Szent-Márton községében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100°-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Aradon, 1903. évi május hó 5-én, a kir. törvényszék, mint telekvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bír.

1446

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkás odásban

sz szenvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbort kitűnő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbort elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszleletek, mint **fejfájás, febfűgés, gyomorgöres, felfuvalkodás, rosszullét hányással**, melyek **üdütt gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori ivás után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szóimatlanosság**, valamint vértörődés a máj, lép és végerszervezetben (**hámoroldai betegség**) a gyökérbort által gyorsan eltávolítatik. A gyökérbort megszűnteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,** valamint gyakori **fejfájás, álmatlan éjjeliek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbort** a **gyengült életérőnek friss erőt ad.** — Gyökérbort gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, megnyugtatója a feleslegessé vált idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalrat bizonyítja ezt. — **Gyökérbort kapható üvegekben 4 frt 150 és frt 2.—** a gyógyszerárakban

Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogováz, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesút, Várjas, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibis, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Agris, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Mátósa, Kevermes, Kunágota, Tornya, Bottonya, Szamlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, N.-Jósa, Gyertyámos, Kis-Beoskereak, Új-Besse-nyó, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topolevoez, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bekszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikió, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apáczs, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácskőháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szarh-Szt-Péter, Hatzföld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összea ausztria-magyarországi városok gyógyszerár-kaiban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon. 3 és több üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérbortaimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1896

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére **VOJTEK** és **WEISZ** drogueria nagykereskedésében Aradon. 2572

Hajhullás ellen

használjuk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatása. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullását. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőrszépítő tulajdonságánál fogva minden más crémet felülmúl. Rendkívül alkalmas szer a napégés ellen, a bőr pattanásainak, szeplőinek és pörsenésének eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása, hogy az arcnak fehérséget, üdéséget, báj és meglepő finomságot kölcsönöz. **Használata:** Reggeli mosdás után egy kis babszem nagyságnyt eldörzsölünk ujjainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémel bevont arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig észrevehetően tapad. Este az arcra Serail arczenőcsőt használjunk.

Kapható egyedül:

909

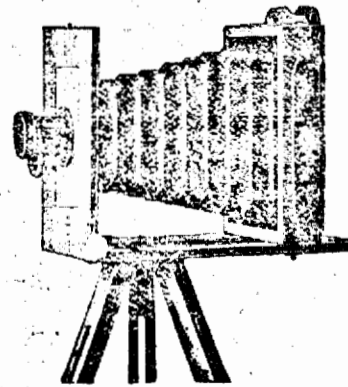
Rozsnyay Mátyás

gyógyszerárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Amateur és fényképész

urekat tisztelettel értesítem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkeket nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmen-tesen.

Minden egyes gépért vagy cikkkért teljes jótállást vállalok.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára.

768

Cs. kir. szab. Adria-i biztosító társulat.

Fő-zárószámja A (Eletbiztosítási ágazat).

Az 1902. január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről.

Nyereség- és veszteségszámla.

BEVÉTEL:			KIADÁS:		
	korona	fl.		korona	fl.
BEVÉTEL:					
1. Átvezetett tartalékok:					
1. Díjtartalék	51.984.392	87			
2. Díjtartalék	3.559.247	79			
3. Nyereségtartalék és visszavált. tartalék	353.381	50			
4. A kamattal lezárult részre szolgáló díjt.	1.100,00		58.976.199	16	
5. Nyereségtartalék			2.000.000		
6. Rendelkezésre álló tartalék			720.000		
7. Árfolyamvizsgálati tartalék			1.157.443	81	61.853.566
8. Független károk tartaléka 1901-ből (a viszontbiztosítók levonásával)					698.978
Összesen					
					78.508.697
Összesen					
					78.508.697
BEVÉTEL:					
2. Helyezett tőkék jövedelme:					
1. Hitelintézetek és takarékpénztáraknál letéteményezett tőkék és váltók kamatai	9.520.990	21			
2. Zálogkölcsönök kamatai	893.318	97	8.627.180	57	
3. Jelzálogkölcsönök kamatai	694.902	01			
4. Állam- és egyéb értékpapírok kamatai	3.359	90	691.062	11	
5. Ingatlanok tiszta jövedelme	744.576	08			
6. Egyéb bevételek:					
1. Kötvényilletékek			187.548	89	
2. Árfolyamnyereség értékpapírokon:					
a) tényleg bevételezve					
b) könyv szerint	1.865.700	36	1.865.700	36	
3. Árfolyamnyereség valutákon					
4. Egyéb bevételek			12.065	58	
Összesen					
					2.034.314
Összesen					
					2.034.314
BEVÉTEL:					
3. Átvezetett tartalékok:					
1. Díjtartalék	5.894.736	50			
a) Tűzbiztosításokért	190.943	35			
b) Szállítmánybiztosításokért	37.848	39	6.118.528	03	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért			2.954.983	48	
2. Nyereségtartalék			1.000.000		
3. Rendelkezésre álló tartalék			471.093	06	10.539.806
4. Árfolyamvizsgálati tartalék					
5. Kártartalék a viszontbiztosítóknak eső rész levonásával:					
a) Tűzkárokról			978.168		
b) Szállítmánykárokról			233.087	79	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért			857		
6. Díjbevételek a törlesztés levonásával:					
1. Tűzbiztosítási díjak	19.316.631	08			
le: viszontbiztosítások díjai	3.562.989	87	10.753.641	21	
2. Szállítmánybiztosítási díjak	1.415.038	17			
le: viszontbiztosítások díjai	761.466	49	653.571	68	
3. Betöréssel szembeni biztosítások díjai	175.905	84			
le: viszontbiztosítások díjai	89.338	74	104.567	10	11.518.979
7. Helyezett tőkék jövedelme:					
1. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál letéteményezett tőkék és váltók kamatai			48.637	87	
2. Zálogkölcsönök kamatai			3.176	49	
3. Jelzálogkölcsönök kamatai					
4. Állam- és egyéb értékpapírok kamatai és osztalékai			408.713	74	
5. Ingatlanok tiszta jövedelme	44.654	75			
le: a terhek kamatai			44.654	78	519.181
8. Különféle bevételek:					
1. Kötvényilletékek:					
a) Tűzbiztosításokért	905.411	70			
b) Szállítmánybiztosításokért	11.796	83			
c) Betöréssel szembeni biztosításokért	9.448	54	905.651	07	
2. Árfolyamnyereség értékpapírokon:					
a) tényleg bevételezve					
b) könyv szerint	304.349	25	304.349	25	
3. Árfolyamnyereség valutákon:					
a) Tűzbiztosításokért					
b) Szállítványbiztosításokért					
c) Betöréssel szembeni biztosításokért					
4. Egyéb bevételek			8.975	89	1.151.853
9. Átvezetett nyereség az életbiztosítók részvénytársaságoktól					408.610
Összesen					
					25.338.848
Összesen					
					25.338.848
BEVÉTEL:					
4. Átvezetett tartalékok:					
1. Díjtartalék	12.805.833	78			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	6.371.428	14	6.534.897	88	
2. Szállítványkárok	1.068.733	66			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	540.004	97	528.747	69	
3. Betöréssel szembeni károk	14.348	77			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	3.592	34	10.756	83	7.073.901
4. Üzleti költségek (a viszontbizt. által fiz. költs. lev.):					
a) Jutalékok: a) Tűzbiztosításokért	1.874.053	08			
b) Szállítványbiztosításokért	2.911	53	1.891.918	57	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért	14.958	94	1.857.126	39	3.549.844
5. Igazgatási költségek					
6. Adók, illetékek és bányaköltségek					
7. Leírások és egyéb kiadások: 1. Leírások:					
a) Szervezési költségekre (teljesen leírva)					
b) Ingatlanokra					
c) Lejárta (teljesen leírva)					
d) Behajthatatlan követelésekre					
e) Egyéb leírások					
8. Árfolyamvesztés értékpapírokon: a) tényleges					
b) könyv szerint					
9. Árfolyamvesztés valutákon:					
a) Tűzbiztosításokért					
b) Szállítványbiztosításokért					
c) Betöréssel szembeni biztosításokért					
10. Független károk tartaléka: 1. Tűzkárokról:					
a) folyó évben bekövetkezett károkról	1.141.871				
le: a viszontbiztosítók része	413.168		728.703		
előző években bekövetkezett károkról	465.146				
le: a viszontbiztosítók része	234.214		230.932		958.635
2. Szállítványkárokról:					
a) folyó évben bekövetkezett károkról	643.379	36			
le: a viszontbiztosítók része	365.591	47	177.787	89	
előző években bekövetkezett károkról	131.755	41			
le: a viszontbiztosítók része	71.842	97	59.913	44	337.700
3. Betöréssel szembeni károkról:					
a) folyó évben bekövetkezett károkról	5.628				
le: a viszontbiztosítók része	731		4.796		
előző években bekövetkezett károkról					
le: a viszontbiztosítók része					
11. Tartalékok: 1. Díjtartalékok:					
a) Tűzbiztosításokért	11.589.978	64			
le: a viszontbiztosítók része	5.137.793	92	6.452.184	72	
b) Szállítványbiztosításokért					
le: a viszontbiztosítók része	570.456	63			
c) Betöréssel szembeni biztosításokért					
le: a viszontbiztosítók része	392.971	52	178.196	11	
2. Nyereségtartalék					
3. Rendelkezésre álló tartalék					
4. Árfolyamvizsgálati tartalék					
5. Nyereség-egyenleg 1902-ben					
Összesen					
					25.338.848
Összesen					
					25.338.848

Fő-zárószámja (B) (Eletbiztosítási ágazat) az 1902. január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. (Nyereség- és veszteségszámla.)

BEVÉTEL:			KIADÁS:		
	korona	fl.		korona	fl.
BEVÉTEL:					
1. Átvezetett tartalékok:					
1. Díjtartalék	5.894.736	50			
a) Tűzbiztosításokért	190.943	35			
b) Szállítványbiztosításokért	37.848	39	6.118.528	03	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért			2.954.983	48	
2. Nyereségtartalék			1.000.000		
3. Rendelkezésre álló tartalék			471.093	06	10.539.806
4. Árfolyamvizsgálati tartalék					
5. Kártartalék a viszontbiztosítóknak eső rész levonásával:					
a) Tűzkárokról			978.168		
b) Szállítványkárokról			233.087	79	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért			857		
6. Díjbevételek a törlesztés levonásával:					
1. Tűzbiztosítási díjak	19.316.631	08			
le: viszontbiztosítások díjai	3.562.989	87	10.753.641	21	
2. Szállítványbiztosítási díjak	1.415.038	17			
le: viszontbiztosítások díjai	761.466	49	653.571	68	
3. Betöréssel szembeni biztosítások díjai	175.905	84			
le: viszontbiztosítások díjai	89.338	74	104.567	10	11.518.979
7. Helyezett tőkék jövedelme:					
1. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál letéteményezett tőkék és váltók kamatai			48.637	87	
2. Zálogkölcsönök kamatai			3.176	49	
3. Jelzálogkölcsönök kamatai					
4. Állam- és egyéb értékpapírok kamatai és osztalékai			408.713	74	
5. Ingatlanok tiszta jövedelme	44.654	75			
le: a terhek kamatai			44.654	78	519.181
8. Különféle bevételek:					
1. Kötvényilletékek:					
a) Tűzbiztosításokért	905.411	70			
b) Szállítványbiztosításokért	11.796	83			
c) Betöréssel szembeni biztosításokért	9.448	54	905.651	07	
2. Árfolyamnyereség értékpapírokon:					
a) tényleg bevételezve					
b) könyv szerint	304.349	25	304.349	25	
3. Árfolyamnyereség valutákon:					
a) Tűzbiztosításokért					
b) Szállítványbiztosításokért					
c) Betöréssel szembeni biztosításokért					
4. Egyéb bevételek			8.975	89	1.151.853
9. Átvezetett nyereség az életbiztosítók részvénytársaságoktól					408.610
Összesen					
					25.338.848
Összesen					
					25.338.848
BEVÉTEL:					
2. Átvezetett tartalékok:					
1. Díjtartalék	12.805.833	78			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	6.371.428	14	6.534.897	88	
2. Szállítványkárok	1.068.733	66			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	540.004	97	528.747	69	
3. Betöréssel szembeni károk	14.348	77			
le: a viszontbiztosítókat illető rész	3.592	34	10.756	83	7.073.901
4. Üzleti költségek (a viszontbizt. által fiz. költs. lev.):					
a) Jutalékok: a) Tűzbiztosításokért	1.874.053	08			
b) Szállítványbiztosításokért	2.911	53	1.891.918	57	
c) Betöréssel szembeni biztosításokért	14.958	94	1.857.126	39	3.549.844
5. Igazgatási költségek					
6. Adók, illetékek és bányaköltségek					
7. Leírások és egyéb kiadások: 1. Leírások:					
a) Szervezési költségekre (teljesen leírva)					
b) Ingatlanokra					
c) Lejárta (teljesen leírva)					
d) Behajthatatlan követelésekre					
e) Egyéb leírások					
8. Árfolyamvesztés értékpapírokon: a) tényleges					
b) könyv szerint					
9. Árfolyamvesztés valutákon:					
a) Tűzbiztosításokért					
b) Szállítványbiztosításokért					
c) Betöréssel szembeni biztosításokért					
10. Független károk tartaléka: 1. Tűzkárokról:					
a) folyó évben bekövetkezett károkról	1.141.871				
le: a viszontbiztosítók része	413.168		728.703		
előző években bekövetkezett károkról	465.146				
le: a viszontbiztosítók része	234.214		230.932		958.635
2. Szállítványkárokról:					
a) folyó évben bekövetkezett károkról	643.379	36			
le: a viszontbiztosítók része	365.591	47	177.787	89	
előző években bekövetkezett károkról	131.755	41			
le: a viszontbiztosítók része	71.842	97			

A Toilett Kérdés.

Hölgyek, kik nyaralni mennek,
Hölgyek, kik fürdőbe mennek,
Hölgyek, kik utaznak,
szükségeit a legujabb mintákban a legjobban és egolcsóbban fedezik

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utca 2. szám.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy **Csernovics Péter-utczai**

asztalos üzletemet

Boros Béni-tér 23. szám alá, a volt Kremmer-féle asztalos üzlethelyiségbe áthelyeztem.

Elvállalok minden az épület és műbutor szakmába vágó munkákat, u. m.: épület asztalos munkát, portálokat, bolt és irodai berendezéseket, Konyha, háló, ebédlő és szalon butor berendezést, a legegyszerűsből a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb gyári áron.

Kivonat a butor árjegyzőemből:

1 complet hálószoba matt, faragott	100 forintól
1 ebédlő berendezés matt, faragott	90 "
1 pár ág, fényezett	18 "
1 " matt, tornyos, faragott	26 "
1 " ruhaszekrény, fényezett	25 "
1 " matt	28 "
1 kredencz matt, faragott, magas diszes	45 forintól

Részletfizetésre megengedés szerint.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Rajzokkal díjmentesen szolgálók.
Kérve a t. cz. közönség becses rendeléseit, maradtam

Tisztelettel

Kiss Gyula,
épület és műbutor asztalos.

1400

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világhoz elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Par napl használata után megszüntet szepült májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcvisszafátlanúságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimarus védjeggyel vannak lezárt.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona.

1177

Margit saappan 70 fillér.

Margit poudér 1 kor. 30 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Ápátálván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Barzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes/Armin, Elokén: Uj Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maasznyik Dániel, Kis-Jenő: Bayer György, Kevevemen: Schlögl Pál, Kun Ágotán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M-Radnan: U. Kosuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, O-Pecokán: Kócsin János, Pankotán: Ponevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székelyváron: Fream D. Traugott, Simandon: Csiky Lukács, Soborsiban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tanczon: Euntz János, és Uj-Aradon: Ternajgo Geza urak gyógyszerárakban.

KOHN JÓZSEF

épület és műbádogos, csatornázási és vízvezetési berendező. ARAD, Andrassy-tér 13. sz.

TELEFON 333.

Hat kiállításon első díjjal, Páris 1883. állami

ösztöndíjjal kitüntetve.

A t. cz. közönségnek!

Bádogos üzletemet a **minorita-templom** új épületében levő diszes, **mezzaninnal és földalatti raktárral** ellátott nagy helyiségben teljesen **ujjonnan**, a modern igényeknek megfelelően **rendeztem be**, és azt a szakmámba vágó **minden újabb készítményekkel**, a műipar legujabb cikkeivel felszereltem s mindezekből állandó, nagy választéku raktárt tartok.

MUHELY: Batthyány utca 32., saját ház. **TELEFON 321.** (Ugyanott egy vagy két tanuló felvétetik.)

Háztartási jég szekrények, ugyanazok **vendéglősök, hentesek és mészárosok** részére, legujabb és legjobb szerkezetűek, melyek **kevés jéggel kitűnően hűtenek. Vízvezeték- és fürdőszobaberendezések** elvállaltatnak, **helyben**, ugyszintén **vidékre is.**

Mindennemű ornament- és épület-bádogos munkákat, fedéseket, diszes manzard és tető ablakokat, toronyfedéseket elvállalok.

Avult edények újbill cinezése.
Koszlámpa nagy raktár.

Konyhaberendezési cikkek
nagy raktára.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Instruktornak

ajánkozik helyben vagy vidékre jeles maturáns. Leveleket „Siker” címén a kiadóhivatalba. 1414

Magyaráton,

„Nagyuri hegyen” 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van. jutányos árban eladó. Hol? negmondja a kiadóhivatal. 918

Miután sokféle aláren-

delt gyártmányu növényzsír (Kunerol) címén árusítva lesz, figyelmeztetem a n. é. közönséget, hogy a valódi **כשר** Kunerol kizárólagosan csak nálam kapható 68 krért kilóként. Rothstein Mór, Szabad-ság-tér 3. sz. Telefon 850. 1441

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész

ajálja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktárban tartok elsőrendű külső és belső gumikat és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

30 év óta fennálló

jó forgalmu fűszer-, rövid-áru-, vas- és vegyeskereskedés tőzsdével, régi törzsvevőkkel, egy nagy gyár mellett, gyári munkás vevőkkel kizárólag más vállalat miatt; 5 szobás lakással, tágas üzlethelyiséggel, raktárakkal, 2 pinczével, jégverem, istálló, mászarszék s több mellékhelyiségekkel és gyönyörű nagy gyümölcsös kerttel igen olcsón és előnyös feltételek mellett azonnal eladó, esetleg bérbeadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Steinberger Mór,

1816

Borosjenő.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára

TELEFON 438

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pottom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

Brassay Testvérek

Aradon, Forray-utca.

A tavaszi évadra a legszebb párisi és bécsi fűző-szövetek megérkeztek, kérjük a t. hölgyközönséget becses megrendeléseikkel szerencséseltetni, ugyszintén kész fűzők divatos alakban legolcsóbb árakban kaphatók. 459

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javítóműhelye és raktára, Szabad-ság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktár

Singer karikanajos varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járásu Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben. 1418

1614—1903. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Viktória takarékos és hitelintézet mint részvénytársaság aradi cég, továbbá Lukács Géza aradi lakos és végül Antonescu Borbála, mint az aradmegyei takarékpénztár engedményese aradi lakos, mint csatlakozó végrehajtatóknak, Venter Gerő és neje szül. Lukács Terézia ujaradi és aradi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 4000 kor., továbbá 4310 kor. és végül 9000 korona tőkekövetelések s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a világosi kir. járásbíróóság területén lévő, Aradmegyében fekvő, a magyarái 644. számú tkönyvben az A. + 2. sor (1781—1782) hrsz. alatt felvett ház és szőlőre, mint ingatlanságra az árverést 2566 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi július hó 22-ik napján délutáni 10 órakor Magyarát községhez tartozó megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 256 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Világoson, 1903. évi július hó 30-ik napján, a kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Aknay,

kir. jbiró.

Neubauer Manó építő vállalkozó

Arad.

Városi és megyei telefon 411. szám.

Többrendbeli megbízásom van boros pinczéknek cement- és vasbetonból való megépítésére, minek folytán bátorodom a t. közönség b. érdeklődését ezen legujabb és teljesen bevált rendszerű borospinczékre felhívni.

Elvállalok

borpinczéket, boroshordókat

ezement-betonból a legujabb rendszer szerint, drótbetétes födém-szerkezeteket cement betonból, turbina és zsilib építéseket a legjutányosabb árban, jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett.

Kivánatra a helyszínére utazom.

Terveket és költségvetéseket díjmentesen készítek.

Kiváló tisztelettel

1061

NEUBAUER MANÓ.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMME

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben I doboz I K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra I kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (Gaj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss droguista uraknál.